

308716

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నంబర్ ప్రెస్ నెం 19 వ తేది బుధవారము

NO 15

సంపుటము. 3.

న శ నా మ సం వ త్స ర చైత్ర మాస బహుళ ప్రథమం.

సంచిక ౧౫

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : ఆనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు
అనేక పటములు చిత్ర పటములచే విరాజిల్లుచుండును
ముచ్చటగా ముద్రింపబడియున్నవి
సరిగా సంవత్సరాదిసాక్షాదు వెలువడినది

యుద్ధమువలన కాగితముల కల పెర్పడినను, విశేషము సామ్యు వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించి ప్రస్తావము. కాగితముల లిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితములై యున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగ జేరుట యుచితము.

ఆలస్యము=ఆశాభంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెం. 0 8 0
,, ఆర్థసంవత్సర ,,	,, 0 12 0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	,, 1 0 0
ఇతరులకు	,, 2 0 0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అకరికుభ్రృత రక్తములన జరించువాడ్యములకు కీటిముంటి మందు. దుగ్ధపులను, పచ్చలను, గండమాలలను తుండ్లను, పొతనొప్పలను అన్ని విధములవలన గలగు నర్మకాగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిని

28

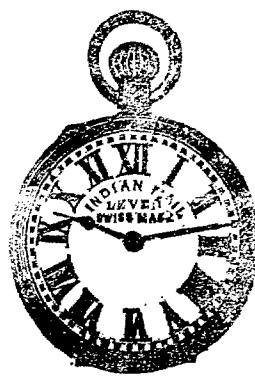
వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మియ్యట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పొడవదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాశోగ్యమును గలగు జేయును. 16 శోపాలవర మండుటకు 4 బోన్సుల బుడ్డిలతో అయ్యుచును.

వాణిజ్యము: పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, చననవాడి నం ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 స్టాంప్ 0-4-0

ఇది మా కొంతకే నిర్దేశరత బడినది. కావున నెవరినెద్దనుండదు. వెల స్వల్పమైనను ఫలవరి కనువి యుజ్యవచన తెలియును. దృఢమైన సామానులచేత బడి దెచ్చు భూగర్భము గానుదా ము కలిగిరదండుటచే చాలాకాలము నిలువక తృప్తికరముగ జరిచేయును. గడియారము నెట్లైన (ఇండియన్ మెయిల్) అను శబ్దమును వెల్లువలించు గ్యారంటీ

పత్ర పరికించి యుండును

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదాము లేనిది వెల 2-0-0

చిరునామా:—నువీయరువాచ్ కంపెనీ.

194

పోస్టువాళ్ళు నెం 187 మదరాసు.

204

కాటోల్ పొడవు

పల్లెలు, చీమలు, తగ్గలు, చిమ్మటలు గుచ్చును క్రిమా బుడ్డిలను ప్రభులను నశింపజేయును. డబ్బు 1-0-0, 0-0-0

కాటోలు వల్లులు

దోమలను, తగ్గలను నశింపజేయును. పారడోయిలు

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-0-0 అ 1-0

మీర పారడోయిలును చీమలను, నడకటికలను నశింపజేయును. పొడవును, పుష్కలతేటికలను చిరులనుండి కాపాడును. గోలుపింజెల్లు:—టి. హార్ అండుకో, L-11, స్ట్రీంబుద్ధిస్ట్రీటు, వాల్మీకీ, మదరాస్

కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేకారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-0-0 వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. సి. భక్తులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టువాళ్ళు నెం 212, మదరాసు.

జీర్ణరసాయనము:—ఈమూత్రలను సేవించుట

దలన అన్నము శుభనమగును. జీర్ణకోశము బాగుచు

చుడి రసస్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. 25మాత్రల డబ్బు 1-0-0 వెల 1-4-0.

అమృతాంజనండిపా మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు

ఒరంగలు వార్తలు
(ఒక విశేషవివరము)

కృష్ణగోపభ

ఒరంగలు ఏప్రిల్ 18:—ఈ సభవారు నిన్నటితో నాటకములు ప్రదర్శించుట మానిరి. రెండుమూడు దినములలో తెనాలి గ్రామమునకు వెళ్లవలసియున్నారు. ఇటీవల వీరు ప్రదర్శించిన సంతకార్య రామాయణము మా పురజనల కమితాండవను గావించెను.

మరీకథలు

విజయనగరము మొదలగు ప్రాంతములనుండి కొంత మంది మరదానులు వచ్చి మా పురజనుల కథలు జరుపుచు ప్రమాణుల ముందుల బుల్లెట్ల జేయుచున్నది. మరియు మధ్య రాష్ట్రముందు మిక్కిలి గణ్యత వహించిన ఆంధ్రాట్ల నారాయణదాసుగారు ప్రస్తుతము హైదరాబాద్ నీకింద్రాబాద్లలో కథలు జరుపుచున్నారని వి. మా పురకేంద్రులందఱు దాసుగారు వరంగల్లు కట్టెంబునకు ఎక్కువ దూరముదూరాయని నిశ్చయించుచున్నది.

రైల్వేసంగతులు.

మా ప్రేమనలో వాగముల సరిగా నష్టమునందున సరకులు వెంటబెట్టిన యెనుమతి గాక ఆలస్యమునకున్నది. అయినను సాధ్యమైనంతవరకు మా ప్రేమకామస్త్రము గోలించు గోసాలోనాదు సరకులను క్రమముదత్తక వంతుప్రకారము పక్షి పాతము లేకుండ యెనుమతిచేయుచున్నాము. క్రమము మా గ్రామమునుండి విస్తారము మిక్కిలి బొంబాయి వల్లెరాలకుయెగుమతి యగుచున్నది. ప్రేమకాలో గూడుప్లాటుపారం పట్టక మిరపకాయల అండ్లముల యెక్కువదూరము బొంబాయివచ్చును. ఎంత మొత్తుననున్న రైలువేలారు వాగములను క్రమముగా నష్టముచేయకపోవుట కారణము తెలియదు.

ఆనుపత్తి.

మానవాంశ సర్కారు ఆనుపత్తిలోనికొన్ని నెలల నుండి రామనాథస్వామిగారు అధిష్టించు స్థలముగ పని జేయుచున్నారు. వీరువచ్చినదిమొదలు పుజలకు వైద్యసౌకర్యము వృద్ధియైనది. ఇక్కడ ఆసుపత్రి కట్టినది మొదలు ఇంత వరకు నాయకుగారివంటి ఒకరిగల డాక్టరు వచ్చియుండ లేదని చెప్పవచ్చును.

నందిగోమ వార్తలు.

(ఒకవిశేషము వర్తమానము)

నందిగోమ ఏప్రిల్ 15:—ఎండలు తీక్ష్ణముగ నున్నది. గావలను వీరువచ్చును. వారుకుక్కిరిండు రెండురోజులు వానలు వరిసెను. కాని యెండల వడిమి క్షయమైను.

గుడివాడ సభలు.

గుడివాడలో జరిగినవార్తలకు ప్రతినిధుల బంధువుల యచ్చిత్తములు కుత్రరములు వచ్చినవి. తిరిగిజ్ఞాపికలు వచ్చినవి. ప్రతినిధుల ఎన్నికలకై 14వ తేదీన సభ జరిగినట్లు తెలుసు. నేర్పాటులు జేయబడినవి. కాని సభాసభ్యులు కాలముమించి తొలగియెను. ఆహ్వానకర్త దర్శనమిచ్చుడు. ఎందుకెదవనను గానరాదు. సభకై యైవార్తల వచ్చిరి. విసిగి వేసరి కృష్ణమామల కేలేందిరి. స్వపరిపాలనము నర్ధించివీలగు వానిలో నెల్లదానికనకు సాధనము సమకూర్చుకొనందగు నీదినములలో ప్రమాణు లనిమించుకొనరా రిట్లుందిరి. ఇట్టివారి కిత్తుమందు రెండు యావనములందు జేకోదరణము నెట్లు మునుదూరె!

నెకందరి పాఠశాల.

మాయూరం బాల్లిపర్తిమీదని థిల్లి పట్టాభిషేక భావ కార్యము సాపించబడిన నెకందరి పాఠశాలకై మత్తాలరాజు గారికి భవనము నిర్మించుచుండిరి. కాని ఎంజుచేసో చని కట్టివెట్టి సంవత్సరము కావచ్చినది. కారణము నిశ్చయముగ తెలియదు. వారికినిగిరిగి భవననిర్మాణ కార్యమునకు తుర్ల పాటి వీరభద్రరావుగారు సమయించియున్నారని తెలుసు. ఇది నిజకారణమయినట్లు తెలియజేయుచున్నది. బాల్లిపర్తిమీదని గౌరవార్థము రాజభక్తి పురస్కరముగా ప్రారంభించిన భవనము పూర్తియెప్పటికిని కాదనభిప్రాయముగాని యాలస్యము నహింపరానిదిగనవచ్చును. పాఠశాలకు భవనమునకును. గౌరవార్థము వాదనము చేసినవాటి యుత్సాహమును మరలబరికొల్పుకొని బాల్లిపర్తిమీదని పామర్యాభిషేక స్మారక భూమును సాధకము గావించు గాక.

విశేషములకు సూచన.

కాకినాడలోని సభాసభ్యులకు:—అసలు కార్యము పేరు ప్రతికూల ప్రకటించికో జవాబుమాడ దానికేవలము.

జూ ము లు

I

ఆంధ్రదేశ భాండారములు.

సంచార సభ్యులకు విన్నవము.

అయ్యా!

ప్రస్తుతము వరంగల్లో తాలూకాలో సంచారము నే యుచున్న యాంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘసభ్యుల కొక విన్నవము. ఒంగవోలువంతు ఎం. వి. నారాయణశర్మగారి యాభిప్రాయము క్రింద నొక భాండారమును పనిచేయుచున్న విషయము మెల్లనకు తెలిసినదే. దానియందు దిప్పము రమారమి నాలుగువందల పుస్తకములు కలవనియు నారాయణశర్మగారి యంటనే నెలకొల్పబడి యున్నదనియు విసిగిడి. ఇంతకుముందు దొకపర్యాయ మీ గ్రంథాలయము ఒంగవోలుప్రదేశమున నెలకొల్పబడవలెననియు నందఱు నా గ్రంథములను పయోగింప వీలు కలుగజేయవలెననియు గొంత చర్య జరిగినది. కానియే కారణమునో యది యప్పుడే నిలిచిపోయినది. ఆ చర్య జరిగిన కాలముననే తత్పురవాసులగు నొక రిట్లు వాలో చెప్పి యుండిరి. వెంకన్న నిలయ రీడింగు రూమునందు పూర్వ మెక్కువో సాపించబడి కొన్ని దినములు చక్కగ బనిచేసి నిలిచి పోయిన దైవము చాటివీలై బ్రతిగ్రంథములు రమారమి మూడువంద లిక్కుడు మాయవారు లేక పురుగులు తినటకు సిద్ధమై యున్నట్లు. మొదటినుండియు మనవారి యభిప్రాయన నేగదా గ్రంథములు పురుగులపాలయినవి. అంగ్రగ్రంథముల యందు దాంగ్లయభావలో వ్రాయబడిన సంపూర్ణ మహా భారతము కూడ కలదట. కావున తమరు వంగవోలునందొక్క దినము నిలిచి పాఠుల నెల్లర శ్రేష్ఠి యాదినయముల వారికి జ్ఞాపకముచేసి యావెంకన్న నిలయమున నున్న గ్రంథములను నారాయణ శర్మగారియెద్ద నున్న గ్రంథముల వొకటిగజేర్చి యొక బహిరంగ గ్రంథాలయమును సాపించునట్లు పాఠుల ప్రేరేపణనీయ వ్రాథితులు మీ కొక పర్యాయ మావెంకన్న నిలయాధికారుల యజ్ఞశక్తిని యగ్రంథముల నొక పర్యాయము మూడినో నెంతయు లాభకరముగ నుండునని మాయాశయము. ఇట్లుచేసినవో గ్రంథాలయమును నకల జరుల జపయోగకరముగ జేయుటయేగాక క్రిమిసంఘమునోటం బడి కళింపనున్న యమూల్యగ్రంథసమూహము బుర్రోగమొసంగినవారగుచును. ఈ కార్యము నేయుటకొక్క నారాయణ శర్మగారి కసాధ్య మగుటచేతను తమరు చెప్పిన పాఠులు తప్పక యంగీకరింతురను నమ్మకముచేత నెట్లుచిన్నవ ము సంప్రకొన్నాడను.

మైనముపాటి హనుమంతరావు.

II

సాంఘిక సభలు

వాని ప్రయోజనములు.

అయ్యా!

లోకచరిత్రము నొకమాట దిలకించితిమని ఏదేశము గాని, ఏ జాతిగాని, ఏ కాలముండను. సాంఘికభృద్ధయమం జనితే రాజకీయ. ఆర్థిక పాఠశాలమికాదులయం దున్నతవడ మను బొందియుండలేదని గోచరించును. మనమిట్లును చేయు

సర్వ శ్రమిత్తు మలకు మూలకందయిన సంఘసంస్కరణము నందెట్టి సత్ఫలితములు గాంచియుండలేదు; సరిగదా తద్విషయక ప్రతిభిత్తు మను మహాకల్పవృక్షమిప్పుడు విషభూషణము దనరారుచున్నది. సాంఘికసభలు ఎట్లును వచ్చు నిత్యమై మిత్రములవలె తప్పని సుఖ జరుగుచున్నవి. సాంఘిక సభలను విషభూషణసభలించివండ్లుగా, నానాటికిబాటిభేదములు దృఢమగుచున్నవి. కాఖా విభేదములు బహువెక్కుచున్నవి. కన్యావరకులగ్రహణము నామకర్తకాలము రాత్రివల్లనక దెలిచి యుంచుచున్నది. ఇంకను మనకక్కడీ యభ్యుదయము. స్వయంసహాయమున వృద్ధి బొందగలనీక దానియందు చేక్షించి, శరల సహాయము గోరుచు తీర్మానములుచేయు టేటిశ్యామము? ఇంటిగణవలేక రచ్చగణన నుహించుకూడదు. మనమిస్థితినుండి పరిణామమును బొందవలసియున్నది. పరకీమతనము దూర్యపాత్రము. స్వయంసహాయముతుల్య త్రయము. మనకు గురువులను బహుజీవ పితృము వారితో పాటు మలకుకూడ క్రొత్తసభ్యులగుటగా జేయువారలేగాని సాంఘిక సభ్యులను విప్పి అభ్యుదయముగూర్చువారు కారు. భిక్షులకుని వారిపరివారమునకు మేకభిక్షతో బోధకులవనియ మించి సాంఘిక నేననేయుట. వాసు. స్వదేశీ యుజును మతగురువులను పితృమతే యిట్లు స్వార్థపరాయణులై భిక్షునీయును కొనుచు పాటకూటికై కేవుల్లాడుచుండ విదేశీ యులును విష తన్ములు నగువారి మాట చెప్పినేల మతగురువుల సహాయము నుపదేశకరు. కాన దేశభివృద్ధి యు సంఘభివృద్ధియుగోరు విద్యాధికులును యువజనులును సాంఘికవిషయములను బోధించుటకు విరాళములిచ్చి బోధకులనునేర్పరచియు బోధకులుగా నుండియు ఆచరణములముగా ప్రబలమార్గదర్శకలై పుణ్యమును గట్టుకొనవలయును. ఏటేను జరుగు సాంఘికసభలవలెగాక గుడివాడలో నీవత్సరమున జరుగు సాంఘికసభయందు నుపదేశకుల నేర్పాటుచేయుటను మదానముంచుట కను కరప్రయత్నము పండితెట్లుటకును ప్రయత్నముచేసి నేర్పుతో పనిచేయు కార్యకర్తాచారకసంఘము నేర్పాటు చేయవలయును. కేవల హుణివిద్యాభ్యాసకులనే గాక దేశభావలను నేర్పినవారినిగూడ కార్యకర్తాచారకసంఘమున సభ్యులుగను. నుపదేశకులుగను నియమించవలయును.

కాళిరాజు బ్రహ్మయ్య.

శ్రేష్ఠ మైన

పాణ్యము మామిడిపండ్లు.

రుచికి రుచి, నువాసనకు నువాసన, ఇంపునకు ఇంపు, నుగుణమునకు నుగుణము. వీరులకు భాగ్యవంతులకు సమానముగా భాణ్యము ఏది? ఈపండు.

మధువును వెక్కిరించు

“మామిడిపండ్ల”

ఇట్టి ఉత్తమజాతిపండ్ల వృక్షములను వెంచి సవాలుల చేతను, మహారాజులచేతను, జమీందారులచేతను, గవర్నర్ల చేతను పొగడ్తగాంచినవారు.

పాణ్యము } పి. వి. మాధవరావు అండ్ బ్రదర్సు, కర్నూలు. } మనోరంజనీ, జగన్మోహినీ తోటలు. పండ్లజాబితా ఉచితముగ పంపబడును. తొందర పడెడు.

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్)

కమ్మతావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆటో మహారు, స్పింట్ కలిపినదికాదు. నుగంధపుష్పముల రసము. నాణ్యమిదిమధువు చేతిగుడ్డపై తవ్వినవనో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేశతానిలము నంజనలై వానందము గలిగించగలను.

మెల విన్నవీసా 1-కి	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దవీసా ,,	...	2-0-0
నుగంధ కాడ్లు ,,	...	0-1-0

వి. వి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలువజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెబిలెట్ కంపెనీ, నెం 1555 బామామనీడు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:—మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, నెం 29, ప్రెసాబుల్ రోడ్, భూపంగడిగూడెం, మదరాసు.

క్రి.శే.పు.లైన జి. సుబ్బాస్వామియ్యగారు.

కొబ్బరిచెట్టు.

కొబ్బరిచెట్టును కల్పవృక్షమని కొందఱు జనులు పిలుచుచుండును. ఇదియును తాటిచెట్టును నిశ్చయముగా జనోపయోగకరమైన వృక్షమును. కొబ్బరిచెట్టుకాయలు చేదతా ప్రేతకరుణలని పొందువులు భావించుచుండును. ఈవృక్షములను చెంచుట హిందూదేశములో మిగుల లాభకరమైతి.

మంచివాటి కొబ్బరిచెట్టు సంవత్సరమునకు రె.దేసివందల కాయలు పొందును. సామాన్యముగా తాటిచెట్టునకు ప్రతియేట నందకాయలు పొందుదును. కొబ్బరితోటలను జేయుటవలన ఎకరమునకు రెండు నూపాయల ఆదాయము ప్రతీయేట నిరాక్షేపముగాకలుపును. ఎకరమునకు రెండేసివందల నూపాయలుకూడ కలుపు తోటలు కొన్ని కలవు.

ఈ చెరువును సస్యములకు బండించుటకంటె తోటలు జేయుటవలననే ప్రేమలభ్యుపాది ఎక్కువయగును కాని ప్రతి ప్రదేశమున తోటలు కనుకూలముగా నుండదు. మఱియు తోటలవలన జీవనయోగ్యులనే యాదాయము పొందు. మఱియు తోటలలో మొక్కలను జీవన తరువాత వానికి దగిం సంవత్సరము చేయుటవలననే, కష్టమే యెక్కువయగును. కాబట్టి తిరిగి స్థలమును, కొన్ని సంవత్సరముల కంటె తోటలను పెట్టుబడి చెట్టులను సులభమైన, మొక్కలను ఉచిత సులభముననే కల్పములను గలవలయునని తోటలను జేయుట మంచిది కాదు. ఇవియన్నియును నూడియెడల తోటలు జేయు లాభకరములై యుండును. అందువలననే హిందువులు నీటిని నీర సమకూర్చుటలో జేర్చి, అప్పురియొకటి బుర్రవకు గాఢముగా నుట్టి, కాస్త్రములనుగల జెప్పియున్నాడు.

కొబ్బరిచెట్టు సులభమైనదనియు చక్కగా రుచిగును. సమద్రుమలను నూరుమైళ్ళకంటె అధికదూరముగానుండు కొబ్బరితోటలు అంతగా వృద్ధిపొందింట్లులేదు. మంచికొబ్బరి చెట్టువేళ్ళకు బిగియించి చూడుమని, చాందిన నీరునుట్టుచుండు సులభమగును. కొబ్బరివేరు జలప్రాంతమై యుండుటచే దగిలంత బలవృద్ధిగల ప్రదేశములలోనే తోటలను వృద్ధియగునని తెలియవచ్చును. అయినను నీరు నిలిచి చెమ్మ యని యువోట్ల నీటిట్లు బ్రదుకనేరవు. భూగర్భ జలవహనములగు వృద్ధ భూములు కొబ్బరి చెట్టుకు యోగ్యప్రదేశములు. అందువలననే ఆమలాపురముతాలూకాలో కొబ్బరితోటలు చక్కగా నున్నది.

కొబ్బరిచెట్టు వేరు మిక్కిలి మెత్తది. మఱియు నిది నూటిగా భూమిలోకి అడుగునకు బోవక, ప్రక్కలకు వ్యాపించుచుండును. జేటుయొక్క మెత్తదనము కారణముచే, గట్టి రేగడ నేలలను, లేదా ప్రదేశములను ఈ చెట్టుకు బనికిరావు. కొబ్బరిచెట్టు ఇనుక నేలలలో పెరుగునని చెప్ప జనోక్తికి గారణము గట్టినేలలో నిది చక్కగా జేరు వాతలేదన్న సత్యమును ప్రాప్తమే నూచించును. భూమి మెత్తదనమునకు ఇనుక కావలయునే కాని, ఇనుకమాత్రము కొబ్బరి చెట్టునకు ఆహారమిచ్చు వస్తువుగాదు అందువలన గట్టి యినుక జేయునదికొబ్బరిచెట్టునకు మేర దొరకదు. అప్పుడు ఆహారమును వెదకి కొనుచు కొబ్బరివేళ్ళు భూమిలో అహారమును వ్యాపించి,

చాలినంత తిండి లేమిచే గృహించి, వృక్షమునకు నచ్చుచును దెచ్చును. కాబట్టి బిట్ట బిగిసి కొనినాండు నేలలో మెత్త కొబ్బరివేళ్ళు వ్యాపించనేరవని తెలిసి, ఇనుకతో గలిసిన మృతభూములలో నీటిని జలుబు జేయుచు, కొబ్బరిచెట్టును ఇనుక నేల మంచునని యందుకే కాని, ఇనుకమాత్రము కొబ్బరిచెట్టునకు ఎప్పుడును ఆహారపదార్థముగాదు. కొబ్బరివేళ్ళు నూటిగా అడుగునకు బోవక ప్రక్కలకు వ్యాపించుటచేతను, అట్టివేళ్ళనిండ నీరునుట్టు చేతను, కొబ్బరితోటలు జేయుటలో ఒక గజములొకపుడు, ద్రవ్యసంపత్తికే నీరుకడలేదు. అట్లున్నయెడల చెట్టు చక్కగా పెరుగుటచే లాభకరమైన తోటలు కావడేక నునుకూలించును.

చెట్టు ఆకులములముగా క్వాసము పుచ్చుకొనును. అది క్వాసము పుచ్చుకొనుటకు ఎండ అవసరము. ఎండ లేనియెడల చెట్టు ఉపరి విడువలేవు. ఈయనకుల మూలముననే కొబ్బరి చెట్టునిండ నుండునీరు ఆవిరియై గాలిలోకిపోవును. కొబ్బరి చెట్టును గొట్టినను, జేటును విడిచినను, చచ్చి కాయను గోసినను నూడ సువృద్ధిగా నీరు కాలుట ముందుదలయును నెట్టిగి నడ. కాని పొత్తి నీరు చెట్టులో నెప్పుడును నిలిచి యుండరాదు. జలప్రాంతముల దగిలండు కష్టమున వైకి వచ్చుచుండు నీరంతయు, ఎప్పుటికప్పుడే ఆవిరియై గాలిలోనికి పోవుచుండలేదు. అట్లు పోయినయెడల చెట్టు ఆరోగ్యము కలిగియుండును. కాని యీనిరంతయును వైకి నీరంతయును గొట్టరి చెట్టును చాలినన్ని యాకులగుల కొమ్మల లేవు. వైకుండును చుట్టలలోని యాకులవలననే అపమితమైన లోని నీరంతయు పోవలయును. అందువలన కొబ్బరి చెట్టునుట్టివడ పనికిరాదు. ఎండ, గాలి, యాకునది సువృద్ధిగా నుండలేదు.

కొబ్బరి చెట్టునకు ఉప్పు అవసర మని బహుజనుల యభిప్రాయమై యున్నది. కాని సమాద్రపు ఉప్పు దీనికి మంచిదికాదు. చాడులో నీరుకు ఉప్పులో పొటాసియంవలన నొక లోహ ముండును. పొటాసియము కొబ్బరికి అవసరమైన వస్తువు. కాబట్టి చాడును, చాటియున్నను కొబ్బరికి మంచిదిగాని, సమాద్రపుఉప్పువలన నేమియు లాభములేదు. సమాద్రపుఉప్పులో విశేషముగానుండు నస్తువులే సోడియం, ఇది కొబ్బరికి ముఖ్యమైతికాదు. అయినను పొటాసియము నూడ సత్యముగా సమాద్రపుఉప్పులో నుండుటచే సమాద్రపునీరును నందు చెట్టు పెరుగుచున్నది. సోడియంయొక్క విజయ ఈ చెట్టుకంతగా లేదు.

సమాద్రపు ఉప్పు విశేషముగా నున్నయెడల చెట్టు కొకకష్టము నూడ సంభవించును. కొబ్బరిచెట్టుకు భాస్వరము ముఖ్యమైన వస్తువు. ఈభాస్వరము నున్నచుతో గలిసియుండును. భాస్వరముతోగలిసిన నున్నచు నీటిలో గలిగిపోదు. కాని సమాద్రపుఉప్పుయొక్క సంయోగమువలన నది నీటిలో గలిగిపోగలదు. కొబ్బరిచెట్టుకు కావలసినంతనీరు ఎప్పుడును భూమిలో నుండలేదని చెప్పితిమిగాదు. అందువలన సమాద్రపు ఉప్పుతో నలుసుకొనగా మైన నున్నచును భాస్వరమును ఈనీటిలో గలిగిపోయి కొట్టుకొనిపోవును. లేదా లోతుకు ఇదిపోవును. ఇందువలన నేలలోని భాస్వరమంతయు నష్టమగును. కాబట్టి కొబ్బరిచెట్టుకు సమాద్రపు ఉప్పు అంత మంచిదిగాదు. సమాద్రపుజలమునందు పొటాసియము ఉండుటచే

అక్కడ యీ చెట్టు జీవించుచున్నది. భాస్వరమునకును పొటాసియమునకును దోహదగా కొబ్బరికి నైట్రిజెన్ అను పదార్థముకూడ గావలసియుండును.

కాబట్టి కొబ్బరితోటలను జేయుటకు సులభమైన చెయ్యవచ్చును ఈ క్రింది ఆమువిషయములను మనము చూపుముగా గమనింపవలసియుండును.

తోటలు సమాద్రపుమున నూరుమైళ్ళకంటె అధిక దూరములో నుండరాదు. మిక్కిలి వైచిత్ర్య భూమిలో నీరు పడవలేదు. తాగు నీటివల్లయు, రేగడకావల్లయు, ఇనుక తో గలిసిన మట్టిగల మృతభూములు వీరికి మంచివి. కాని వట్టియినుక నేల మంచిదిగాదు. భూమి కుండి, పొటాసియము, నైట్రిజెన్, భాస్వరము సువృద్ధిగానుండలేదు. ఈ మూడును వట్టి గండ్రయినుక కానియన్ని మట్టి నేలలలోను చాలినంత కలకుండును. వీరి తక్కువయో దానిని మనము జేసికొనవచ్చును. చెట్టు యెడలుగాను, నీడలులేక, ఎండ, గాలి పుష్కలముగా దగులు బ్రదేశములలోను ఉండలేదు. నీరు నిలుచు వోట్లు మంచివిగావు. —కర్ణకనామము.

శంకర మఠము.

నైస్థికము (మఠము) ఆస్తికమునకు ముఖ్యముగా కారమునకు వాస్తవము. కాని యీనైస్థికాసక్తి వానాధిపత్యము వేరుమలవలన నన్నగిల్లి సమాధి ధర్మమునకు సంకీర్ణముగా బరిణమించినపుడు శంకరు లవతరించి మఠముల సంకీకరించి యందద్వైత ప్రతిష్ఠాపన మొనరించి, యాచార్యులై శాస్త్రజ్ఞులై గడించిరి. ఈయనతారమే యాదిశంకరాచార్యులు. సర్వకాల సర్వజ్ఞ చిహ్నములుగా వానీతు శివచల పర్యంతము వానా ప్రదేశముల శ్రీశంకరమఠములు ప్రతిష్ఠితములై యాస్తిక్యము నెంపొందగ కారణములైనవనట సదాచార్యులగువారికి చెలియును.

ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనమును శ్రీశంకరమఠ మువేర వేంకటగిరిలో నొకదారి బ్రతిష్ఠించి జీరకాలముగా యత్నించుచుంటిమి. ఇట్లుండ మాభాగ్యవశమున శంకరభారతీ స్వామి లవారీపురంబునకు విచ్చేయుటయు, మాకార్యనిర్వాహకులలో నొక్కరకు ఓగోటి - సీతారామయ్యగా యచితప్రదేశమున (కొంకయ్య వీధిలో) మఠమునకు గొంతసల ముదితముగా నొసంగుటయు దట్టమైనందున మాసంకల్పమును స్వాములవారి సన్నిధిలో విన్నవించి వారు మన్నించి, బ్రహ్మధర్మ సభికించి, పరకములముల నవ్వోట్లు నలంకరించి, ప్రధమ శివార్చిత్యం గాంచి, నూటపదియారు యాశ్రమములను గ్రహించి శిష్టసమాజమున నీకార్యము బ్రతుత్పించి నిర్వహించవలసినదని ముత్యనొసరిరి.

ఈ మఠమునం నొక వేద శాస్త్రపాఠశాలను స్థాపించవలయునని మునిశ్చయము. ఉచితముగ నీసద్విద్యలకు గలపి బాలకుల సన్మాద్యవీర ద్రుటల జేయుట మామాదర్శము ఇందు మతవిషయ కొరహ్యాసములును, మతసభలును జరుగుచుండును. మనప్రాచీనమతమును — సమాధిధర్మమును — ఉద్ధరితములయై మద్భద్రంకల్పము ఇంకను ఉన్నతాశయము లేన్నియో గలవు.

ప్రస్తుతము మాభావప్రపంచమున నూరులాకులన్న వన్నియు గార్యరూపమున బరిణమించి స్వరూపముగా అట్టుటకు కనీసము రూ. పది వేల రూ. పా యు కావలసి యున్నది. మనసంకల్పమును సర్వజ్ఞుడయ్యెట్టియో, ఇది యొక యసాధ్యముకాదు. మతమునకై సర్వమును సమర్పించిన యుత్సాహ స్వార్థశ్యాగులెందఱో మనదృష్టిపథమున గలరు. మఠమే భారతీయునకు బరమార్థము. పృథ్వియునుబట్టియు, కాలవైపరీత్యమునుబట్టియు, దేశము నిర్భాగ్య జీవితపాలనను, సద్ధర్మమునకు బ్రతినిధిగాంచిన భారతీయుల తత్త్వ మింకను బూర్ణముగ ఊహించలేదు. ఊహించజాలరు. —కార్యదర్శి.

కేంద్రిణి నీయకు పరిత్యజించి గృతార్థుల నొందిన మహదీయ బాలిక:—మాములు మేటిను పత్రికా సంపాదకుని ప్రభువు పుత్రిక 14 సం. వయసు గలది. ఈ పరిత్యజించు కృతార్థుల నొందినది. ఇట్లు కృతార్థుల నొందిన ప్రభువు మహామృదీయ బాలిక ఈవెయే ఈవె రాజీనామమున ఇంటనే నిర్భగించినది. పాఠశాలకు పోవుటలేదు. ఆ పత్రికలో ఆంగ్ల రాసు భాషలు, శారీర శాస్త్రము, సంగీతము, గణితము, భూగోళము, ప్రకృతిశాస్త్రము, ఆరోగ్యశాస్త్రము, మున్నగు వానిలో జ్ఞానా పాత్రముగ గణన కెక్కినది. ఈమెకు ఉర్దూ పెర్షియును భాషలు సంపూర్ణముగ వచ్చును.

చెన్న పురి
సుగుణవిలాస సభవారు:
నెల్లూరు

అక్టోబర్ 20-21-22-23 తేదీలను గురు, శుక్ర, శని, ఆదివారముల యందు వయోధిని, నందినాథు, రామరాజు, బుద్ధిమతి నాటకములను తెలుగునను 21-వ తేదీ సోమవారమునాడు లీలావతి-ను-గా చనయను నాటకమును అరవమునను, ప్రదర్శింతురు. బుద్ధిమతి నాటకము నాయంకాలము 6 గంటలకు ప్రారంభింప బడును. తక్కిన నాటకములన్నియును రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రారంభింప బడును.

వాతావరణస్థితి

1916 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19 వ తేది.

సంఖ్య	వివరములు	కడప జిల్లా 24 X 0ంట్ల		మొత్తం	
		అక్షరములు	సంఖ్య	అక్షరములు	సంఖ్య
1	అక్షరములు	29.702	87.578 9	0.22	0.41
2	అక్షరములు	29.762	90.078 6	0.02	0.42
3	అక్షరములు	29.772	96 7 80.6	0.18	0.27
4	అక్షరములు	29.750	95.1 88.2	0.08	0.21
5	అక్షరములు	...	98.4 89.0	0.25	0.80
6	అక్షరములు	29.785	98.9 76 9
7	అక్షరములు	29.778	94.7 76.9	...	0.07
8	అక్షరములు	29.784	87 1 76 3	...	0.23
9	అక్షరములు	29.794	93.2 ...	0.08	0.85
10	అక్షరములు	29.801	88.8 76 2	0.10	0.50
11	అక్షరములు	29.814	90.0 78 8	...	1.82
12	అక్షరములు	29.819	92.7 81.1	0.72	2.08
13	అక్షరములు	29.821	92 2 ...	0.29	...
14	అక్షరములు	29.880	91.9 84.2	0.37	0.40
15	అక్షరములు	29.798	88 7 ...	0.04	...
16	అక్షరములు
17	అక్షరములు	...	103.1 76.1	0.08	0.21
18	అక్షరములు	29.726	104.1 78 5	0.50	0.82
19	అక్షరములు	29.722	104 3 88 0	0.09	0.26
20	అక్షరములు	29.722	104.8 84.8	0.04	0.06
21	అక్షరములు	29.770	91.2 68.8	0.08	0.49
22	అక్షరములు	22.781	74.4 52.1	0.18	2.10
23	అక్షరములు	23.010	76 2 52.2	0.07	0.89
24	అక్షరములు	29.793	99.3 76.9	...	0.61
25	అక్షరములు	29.765	101.9 78 5	...	0.21
26	అక్షరములు	29.798	103.1 76 8	0.07	0.82
27	అక్షరములు	29.794	101.4 81.8	...	0.47
28	అక్షరములు	29.792	103 0 80.9	...	0.96
29	అక్షరములు	29.784	...	80.8	0.27
30	అక్షరములు	1.24
31	అక్షరములు	1.92

పశ్చిమతీరమున తిప్ప తిక్కన పుణ్యక్షేత్రము లందరినూ వాయుభారము క్షీణించినది. పశ్చిమతీరమందలి వాయుభారమున మాడ్చులేదు. వర్షముపడుటచే మలబారు మైసూరు దత్తమండలములలో నుధ్యమోష్ణ పరిమాణము నల్పముగ తగ్గినది. పగటిపూట వడిమి మామూలునకు వచ్చినది. అనంతపురమున వడిమి పరిమాణము 100 డిగ్రీలు. మలబారున రాత్రి పూట వడిమి మామూలుగ గాని మామూలునకు కొంచెము నల్పముగ గాని యున్నది. పర్యత పుణ్యక్షేత్రములయందు వాయుమండలమున లేమ యశ్శిథిలముగ నున్నది. రాజధానియందరికిటను మల్లుట పట్టియున్నది. కొన్నచోట్ల మేఘములు బహు దట్టముగ నున్నవి. తుపానులవలన దత్తమండలములు, మైసూరు మలబారులలో వర్షము గురిసినది. తుపానులు బెట్టి వర్షము పడునట్లు గానవచ్చుచున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా,

నాతావరణకాప్రజ్ఞాదు.

బంగాళీ వలెంటీయరులు

చంద్రసగరమనుండి పువచ్చేరికి విన్నటిడిగను మెయి
లలో నిరువదిమంది బగగారీయవకలు (ఫెంచి కలెంటియ
గులుగా బోవుచుండగా మాప్రతినిధి ఎన్నూరు రెయిల్వే
స్టేషనువద్ద వారితోగలసి ఈక్రింది సమాచారమును దెలుపు
చున్నాడు.

పీఠ చంద్రికాగరములో వివిధ కళాశాలలయందు చదువుకొనఁచుండిన విద్యార్థులు. ఇంటిమిడియేటు మొదలు ఎం. ఏ. క్రాసు వరకును వారు జదివెయ్యవారు. 18 ఏండ్ల నుండి 27 ఏండ్లవరకు వయసు గలిగియున్నాడు. ఈ మహావ్యాఖలసమయమున తమ పరిపాలకులకు తగిన సహాయము చేయసెంచి వారిటుల బయలుదేరిరి. వివిధసభలలో నుపన్యసించుచిన దేశభిమానులు తమ మనయుల ప్రేరేపించుటవలన తా మిటుల బయలుదేరిరి. ఈ సంగతి జాతి అనేకమంది ప్రేమించివారును వారి సమకరింపనవ్వారు. పర్యాజను కాకమునపు బరాచెందికి వెలులో వీరందఱును దైవ ప్రార్థన చేయునపుడు వాఱు సతీశ చంద్రిగోను గారును, భాస్కరాదు రాయగారును వారికి అభిరందనోపన్యాసముల నిచ్చిరి. నగరయువకు లందఱును పచ్చ జెండాలను, ఎఱ్ఱ జెండాలను పట్టుకొని వారిని రెయిలు స్టేషనునకు బయలుదేరించిరి. నగర స్త్రీలు వారిపై శంఖ శీర్షములను పుష్పములను జల్లిరి. మార్గమున సారిసపరా పోలీసు స్టేషనులో మోతీలాలు గారు వారికిక ఉపన్యాసముజెప్పి మెకాలే దొర గారు చెప్పి యటుల బంగళీలు పిరికిపండులు కారకుటలోకమున కీపని చాటి చెప్పచున్నదరిరి. వచ్చిరులిసెంటుగారు వారివనిని గ్లాఫిం చిరి. ఫ్రెంచి రిల్యూషనువాటి సాయంకాలమున నుడివిన స్వేచ్ఛయును సమానభావమును, భ్రాతృభావమును తమకు సిద్ధంపఱుపని కెప్తాన గారు చెప్పిరి. ఫ్రెంచివారు తక్కిన దొరలననులవలె వారిననుకన్న తక్కువవారిగా జూడక సమానముగా జూడవద్దజ్ఞముజేసియున్నారట! ఫ్రెంచిదొర తనకువారు వారికి ఆహ్వాదముల నుపయోగించు అధికారము నొసంగిరిట! పిమ్మట డి. ఎన్. బోను గారు వారి కాలిధ్య మొసగిరి. అచ్చటికి వచ్చిన వారి బోనర్ ఎన్. పి. సింహాగారును, సర్ చంద్రింగరావుగారును, ఆర్. డి. మెహతాగారును, బి. సి. మిత్తర్ గారును, వ్యాయ మూర్తి చౌదరిగారును, రాజామణిలాలు సింగురాయగారును, జె. ఎన్. బోనుగారును, ఎన్. సి. బోనుగారును ఉండిరి. అంతట వారు పోలీసు కమిషనుకు మున్నగు సామ్రాజ్యగారితో చంద్రి నగరము రెయిలు స్టేషనునకు బోయిరి. అచ్చటినుండి అటపాటలతో పురజనులు వారిని సాగవండిరి.

శత్రువుగారి దృక్పథము.

విష్ణుదేవీయః చక్రః ప్రకృత్యైకాగ్రాహకః పద్మమధ్యపా
తః సోమరూపుః జలీయః ఆప్యమైకాయోగబద్ధః డి. శం
కౌచారావళంబు. రామసాహేబు లాల్ ఆత్మ్యామగోపా
లు, రావుసాహేబు య. రామచావు, రావుసాహేబుకేసుగి
రాఘవేంద్రచావు, రావుసాహేబు నీలము రామస్వామినా
య్యేంద్రగార్జున బిరుదము. సకలకలము ముగ్ధునిది.

కే.బి.పా.రా.ప్ర.గారు 1887 క సంవత్సరము 8వ నెల
బోల్లండు దొంగలముఠా రా.రా.ప్ర.గారికి 1888 క సంవత్సర
మున డిస్ట్రిక్టు ముఖవారి కి ౫9 సి.ం.వి, ౩9 హ.ము
గా డిస్ట్రిక్టు సెక్షన్లు జడ్జి కడవి పొం.సి. కడవి కలవరపేట క
జడ్జి కడవి కడవి పొం.సి. ప్రభుత్వం కి.

ఆత్మారామ గోపాజ గారు బలందరు జిల్లా వాస్తవ్యులు.
 11 సంవత్సరములనుండి వీరు చెన్నపురి వాక్యశాస్త్రము కొలుకు
 రాయలి సరఫరా చేయించుచుండిరి. వీరు నల్లెండ్ల, కృష్ణ
 నదులపై కంఠేలకొలుకు రాతిని నున్నచును సరఫరా చేసిరి.
 రామారావుగారు 1899 వ సంవత్సరమున చెన్నపురి
 యందు బైద్రముచేయుట వారంభించి. వీరు మునిసిపల్
 కమిషనురుగానుండి యుపన్యాసము లిచ్చుచు పురాశాస్త్ర
 మును గావించుచున్నారు. వీరు ప్రభుత్వచికిత్సకున్నను విష
 యములందు కొందఱిని తప్పితుచేసి దొరతనమువారిచే నన్యాయ
 నింపబడిరి.

రాఘవేంద్ర రావుగారు పోలీసు కాలయందు స్వల్ప
ద్యోగమునుండి క్రమముగా నున్న పోలీస్ ద్యోగము వొందిరి. వీరు
పి. ఐ. డి. యందు క్రాస్టుయిగాఁ బనిచేసి, దొరకనమువారిచే
సన్మానింపబడిరి.

రామస్వామి నాయుడుగారు నల్ అసిస్టెంటు సర్
నా 87 సంవత్సరముల వయస్సి మొదటి తరగతి నల్ అసి
స్టెంటు సర్జెనుగానుండి ఫించెన తీసికొనిరి. వీరు పూర్వము
అప్ప ను యాద్రమనందు క్రామ్యుడుగాఁ బనిచేసి యుండిరి.

సనడిల నీచ్యుటకు ముందు క తక్కువ గారు వారిని బొగ
డుచు శ్వల్పాస్వప్నాసనము గా విం చి, దోతనమువారి
సవ్యాస ముద్దిబాతులవారికిని, వేదలకును, ధనికులకును,
ఉద్యోగులకును నిద్రద్యోగులకును ధమము గాలభించునని చెప్పిరి.

వృత్తాంతములు

చాస్తుజవాదు హత్యకేసు. - టాలీను నాటికి వాబూలూరు నిచ్చినది టేసాం జిల్లాచాండిసి గ్రామ కాపురస్తుకు పరేత్ చంద్రిబానుగాని పరేత్ చంద్రి బరణకారు. ఇతడిచట (కాకి) గోనువి తిప్పలకు రకము చేయుచుండును.

అరణ్యమతబోధ - కృష్ణాతీరస్థ విజయవాడ నివాసులగు ప్రభాకర ఉమేశచంద్రులకు ఏలూరు జడ్జిజంబున 9-వ తేదీమొదలు 15-వ తేదీనూరు ఋషిమతసిద్ధాంతముల గూర్చి యు, హిందూమత ప్రాశస్త్యమును గూర్చియు ఉపన్యసించె.

పరిభాష మెయిలు ఆలస్యమగుట:- మొగలు షరాయి
డిస్తూనునకు నడుమ తుపాను పేట్టుటచే సోమవారము
నాడు మెయిలు ప్రైయను కలకత్తాకు వచ్చుటలో చాల
యాల్సవ్యమై డి. సామాను వగైరాలు ఆగిపోవుటగూడ కట
సింఠిపడి.

తిరుపతి అంధి భాండాగార సమాజము: 14-వ తేదీ
 సాయంత్రం మయిదుగంటలకు తిరుపతి దేవస్థానము హిందూ
 హైస్కూలునందు పి. కృష్ణమాచార్యులవారి యాధిపత్యము
 క్రింద నిదదనోలు కాపురస్తులగు నిదదనోలు శంకట్రావుగా
 రాంధిభాషకుమార్, యాదవసేవించి.

ప్రథమాంధ్రీవాటక మహాసభ:— గుడివాడ యందు ఈస్ట్రువెలవులతో జరిగినప్పుడు ప్రథమాంధ్రీవాటక మహాసభ తు దాగు మూడవరాత్రిపంతులుగారు అగ్రీసవాధిపత్యము జరిపించుచు, ఈస్ట్రులారా మల్లికార్జునరావు బి-ఎ., గారు సభ్యులకు స్వగౌరవ మర్పించెదరు.

[illegible]

ఆంగ్లో-ఇండియన్ సే.ఎం.జె. ఎన్. ఏబియూకా గి వాగ
మున శలకత్రాత రావలసియున్నది. 210-250 సంచి రిక్రూట్మె
ంట్లపైను జరుచే ముంజింగుని శలకత్రావాగు కోరబడినట్లును,
ఇంతకంట మును 200 సంచి క్రొత్తమునజేక దుర్బుంజమున
కల్పొట్టును తెలిసిరి. ఈమ్రెవలలు దాన్వ్యుచే పరీక్షింపబడిరి.
అందునకు నెవ్వరినను ఆనకరముండిరి.

యద్యదనిధి. — మార్చి నెలవరకు అన్నాపట్టణాదులకు నిధికి 100790వ రూపాయి నోటియించిరి. ఇంతవరకు వీరు నెల 150 పానుల చొప్పున బెల్లియనునిశీకర్షించుచుండిరి. అకాలవ 1650 పానుల కనుబట్టెయి. ఇప్పుడు బెల్లియనువరకు వచ్చుట మాని ఆముత్తమంత యిచ్చునుకనుకను నెలకు 150 పానులవంతున పెనుబాటేని యానెనుకాకు సంభుముకట పంపుటకు వీరునిశ్చయించిరి.

[illegible]

సార్వేల మీటింకు:— ఎత్వలనీయకు నాటకకాలము
(బాంబాయి) 18వ తేదీ సార్వేల మరయున సమావేశమున
స్థితి. (స్రీ) ప్రభువు రి వేలమంది సభకునచ్చిరి. వేదాంతము
కన్నా వెజిటు గారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి. సార్వేలాత్మీయుల
సమావేశము చేయ నామకునూర్చి ఈతను చావనేపు నుచ్చ
టించెను. వేదాంతము గారు సభ జేయించుటమందు సాగింప
దారు విగర్థ మెట్టియులేదు రక్కాజించెను. 9వ తేదీమీటిం
కునందు కొందరుసార్వేల అక్రమమున వర్తించుటవలన తమ
భేదమున విలవించుచు ఎన్. ఎ. వడియగారును, విద్యుక్త
నిర్వహణమున జిజిభాయి గారు కనుపరచిన సాహస పుర్య
ముల మెచ్చుకొనుచు, సంఘ విశ్వాసమున వల్లడించుచు
నర్ డోరలు తాతగారున తీర్మానముల నుపసాదించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

వృత్తాంతశేఖర, బాబులు	2
వైద్య విషయములు	3
కొబ్బరి చెట్టు	4
వివిధవిషయములు	5
ప్రధానవ్యాసము	
కీర్తి శేషులైన జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు	6
మా నగరపాలకులు—ఆ రామవనము	7
విద్యోగా మహాసంగ్రహము	
జితేశ్వరీవార్తలు	8
చెన్నై ప్రతి కార్మికశక్తి	9-10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19-వ తేది
బుధవారము.

కీర్తి శేషులైన

జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు.

నిన్న సాయంకాలము అయిదుగంటలకు ఈ దక్షిణ రాజధానిలోని ప్రజాహితేవనమునకు పితామహులం దనదగిన శ్రీయుత గణపతి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వరలోకగతులైరి తెలియజేయుటకు మే మందుచుండు దుఃఖమునకు మేరయేలేదు. ఈ మహాపురుషుడు ఋజుబాధచే 1908 వ సంవత్సరమునకు తరువాత నీ రాజధాని జీవితమున ప్రముఖులుగా పేరొందలేకపోయినందున నీతనిని గురించి ఇతర చరిత్రకారులకు అంతచింతేముగా దినదినమును విషయములు తెలియరాలేదు. తుద కాలనిని రెండుదినముల క్రిందట పరిశీలించిన వైద్యుడును కూడ ఇంకను నాతని కథమహత్తర మొకమాసపు అడుగువైపున కలది చెప్పినందున వెంటనే లోకమున కతిశయితగతుల చెరింగింకవలయుననునూహనమొకదినమున పొడమలేదు. అకస్మాత్తుగా సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు నిన్నటి సాయంకాలము గుండెగొట్టు మాగుటచే మృతి నొందినట్లు తెలియవచ్చియున్నది. ఎట్లననీ ఇక నీరాజధానికి జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మూడుటకు వీలులేదు. ఆతని స్మరణచేసికొనుటకుమాత్రము విధి యాటంకభరచ బాలకు. జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఐశ్వర్యమున బుట్టలేదు; ఐశ్వర్యమున పెరుగలేదు. ఐశ్వర్యమును స్వయముగా గడించుటకు నవకాశము లున్నను గడించుటకు పూర్వకావశ్యము. 1855-వ సంవత్సరమున తిరువాడి మహాక్షేత్రమున జన్మమంది 1875 న ఉపాధ్యాయునిగా నుండి మొదట పాదిరిలక్రతి స్థాపకయందు పనిచేసి 1878 లో కచ్చయప్ప కళాశాలలో మహాధ్యాయుడై అదేయేట ఇరువది నాలుగు సంవత్సరముల వయస్సున తిరువల్లి క్షేత్ర హిందూ హైస్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయుడై నాటినుండి ప్రజాహితేవనము నారంభించువాడయ్యెను. ఆ సంవత్సరమే 'హిందూ' పత్రికను సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గారును వీరరాఘవాచార్యులును న్యాయతి సుబ్బారావు గారును స్థాపించిరి. ఉపాధ్యాయత్వము మానుకొంటిమి గదా యని సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు విద్యార్థులయెడల ననురాగము

తగ్గించలేదు. ఎనుబడులలో పాదిరిలు తిరువల్లి క్షేత్రంలో విద్యాలయము తీసివేసినప్పు డీతడు జాతీయ విద్యాలయము నొక్కటి నెలకొల్పెను. 1888 లో ఆర్యను హైస్కూలు అను మఱియొక పాఠశాలను స్థాపించెను. విద్యార్థులకు మతభేదము వ్యాయామంబును నత్యవసరము లని తాను హిందూసంపాదకుడైన పిదప గూడ స్వయముగా నీ విషయము లలో పని ఎట్లు జరుగుచుండునదియు కనిపెట్టుచు వచ్చుచుండువాడట! విద్యార్థులయందు దింత యనురాగము కలవాడగుటచేతనే కదా ఈ శతాబ్దాదిని విద్యార్థులే యని వెనదీయక తన కెన్ని నిర్బంధములు వచ్చునని తెలిసియున్నను నీ నగరమున విద్యార్థులకు నాయకుడై నూతనతేజస్సు దక్షిణ రాజధానిలో వ్యాపించుటకు కారణభూతుడయ్యెను. హిందూపత్రికాసంపాదకుడైనది మొదలు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు నిర్వహించిన కార్యభారము ఈ వ్యాసమున వర్ణించుట కలవిగాదు. 1878 నుండి 1908 వరకును నీ దక్షిణ రాజధానిలో జరిగిన యభివృద్ధికి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ముఖ్యధారకు డని ముక్తపరిగా చెప్పినయెడల చదువరులకు ఆతనిపరిశ్రమ ఆ కాలమున నెంతగా నుండి యుండవలయునో అర్థము కాకమానదు. హిందూపత్రిక స్థాపించునప్పుడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు తాము విజయలగుదుమని నమ్మకముతో స్థాపించలేదు. అదివర కొకకొన్ని ప్రయత్నములు నిష్ఫలములై యుండినవి. తమపత్రికయు గతకాలమునకు చేరవలసివచ్చినయెడల తాము సిద్ధపడియే యుందురనియు దక్షిణ రాజధాని ప్రజ వార్తాపత్రికలకు సిద్ధముకా లేదను సమాధానముతో తమప్రయత్నము మానుకొందు రనియు మొదటి సంచికలోనే వ్రాయువారైరి. చెడవచ్చు నను నసాయముతో కూడికొనిన పనిలోనికి తమ ప్రాతపనిని మానుకొని ప్రవేశించు చొరవ సామాన్యులకు సాధ్యముకాదుకదా! అయిన చారిత్రకపరిశ్రమల యానుకూల్యముచేతను సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గారి సామర్థ్యముచేతను అసాయము లదృశ్యములై 1884 లో హిందూ వారమునకు మూడుపర్యాయములు ప్రకటింపబడ జొచ్చెను. 1889 లో దైనికపత్రికయయ్యెను. పత్రికా ప్రపంచమునకు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు చేసినమహిమవకార మింతే కాదు. 1882 లోనే వారు 'స్వదేశమిత్రను' పత్రికను తమిళ భాషలో నుపక్రమించిరి. దక్షిణ రాజధానిలో మొదటి దేశ భాషాపత్రిక అది యే. అదియే ఈ రాజధానిలోని దేశభాషా పత్రికలకు మార్గదర్శకము. ఇది వారపత్రికగా 1882 లో బయలుదేరినది. 1899 లో దైనికపత్రికయయ్యెను. నాటినుండి నేటివరకును నిది నిరంతరముగా సాగివచ్చుచు ఇతర దైనికపత్రికలు ఆభాషలో బయలుదేరినను నేటికిని ప్రముఖులుగా వరలు చున్నది. ఈపత్రికామాత్రమునకే సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఉత్తమకారవాహుడు కాదగి యున్నాడు. కాని పత్రికా ప్రపంచమున నాతడు చేసిన యితర కార్యజాలము సంస్కరణీయ మునది ఇంకను కలదు. ఈదేశములోని పత్రికలకును వరదేశములలోని పత్రికలకును మనకు సంబంధించిన మహా సమస్యలను గురించి వ్యాసములు నిరంతరము వ్రాయుటయే కాక ఆర్థిక విషయముల కని ప్రత్యేక

మీతడు 'సంయుక్త హిందవభూమి' యను నొక పత్రికను స్థాపించి ప్రశంసనీయముగా నడిపించెను. పత్రికా ప్రపంచమునుండి తిరిగితిమేని ప్రతిష్ఠాపనా పోషణమునను ఈతని కార్యవరత్వము సువ్యక్తముగా కన్పించు చున్నది. పి. ఆ. నం దాచార్యులు, పి. రంగయ్య నాయకుల వారలతో చేరి మహాజన సభను స్థాపించినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. మొదటి దేశీయ మహాసభకు శోడై ప్రథమ తీర్మానమును నుపకాదించినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. 1885-వ సంవత్సరమున మహాజనసభ పక్షమున ప్రథమ మద్రాసు రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు కారకుడైనవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. 1887 లో మద్రాసున జరిగిన ప్రథమ దేశీయ మహాసభకు సహకార్య నిర్వాహకు డగు వీరరాఘవాచార్యులతో గూడ తన సర్వశక్తుల నుపయోగించినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కల్లికు సర్విసు కమిషను నెదుట సాక్ష్యమిచ్చిన సమర్థుడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. వెల్లీకమిషను నెదుట బొంబయి రాజధానికి గోకలేవలె ఈరాజధానికి క్రతినిధి యై సెబా సని పించుకొనినవాడు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. సురేంద్రనాథ బసల్, వాచా, గోకలేలతోడంగూడ ఆంగ్ల భూమిలో మన దేశీయమహాసభపక్షమున నుపన్యాసములను నిచ్చి ఆంగ్లప్రజల నాకరించినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. స్వదేశీ ఆందోళన ప్రారంభ మగుటకు ముందు 1903 లోనే పరిపాలనా విమర్శనము కాక ఆర్థిక పారిశ్రామిక విమర్శన మత్యవసరమనినొక్కి వ్రాసినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. ఆందోళన ప్రారంభమునప్పుడు ఋజుబాధితుడయ్యెను నిలిచి సనిచేసి మద్రాసు నగరపు యావనల యత్నాహమును నిండుగ పురికొల్పి దానిని కార్యోత్సాహముగా నొనర్చి మద్రాసు జాతీయనిధి, పారిశ్రామికసంఘములను (నేషనల్ ఫండు అండు ఇండస్ట్రియలు అసోసియేషన్) తదేక దీక్షతో నసహాయుండై నెలకొల్పినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. ఇంతవట్టుడలతో పనిచేసి ఖండితపు మాటలచే నధికారుల యనుమానములకు పాత్రుడై వారు పెట్టిన యననుకూలములను సహించుట మాత్రముచే గాక మహాఛాందస కాలమున మహాఛాందస మండలమువాడై యుండి వరదేశ యాత్రచేసి ఆడబిడ్డలకు పునర్నివాహము లొనరించి సంఘముపెట్టు దుర్భరనిర్బంధములను గూడ చల్లగా ననుభవించినవాడు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. ఇట్టి మహాపురుషుని, అన్ని విషయములలో నాతనితో నేకీభవించినను నేకీభవింపకున్నను, దక్షిణ ఇండియా మాత్రమే కాక సర్వేందియాను పూజ్యభావమున స్మరింపకున్న నది కృతఘ్నుత యనిపించుకొనదా! కావున నాతనికి తగినస్మరణవిహ్నము నేర్పరచుటకు పని త్వరగా సాగునుగాక యని కోరుచు ఆతనిఆత్మకు శాంతిని పరమాత్మ డిచ్చును గాకయని ప్రార్థించుచు ఆతడు పరమపద మందుటచే దుఃఖించుచుండు ఆతనిపుత్రులకును బంధుగులకును సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారము.

మా నగరపాలకులు—ఆ రామవనము.

నిన్నటిదినము మా నగరపాలకులు సమావేశమై విమర్శించిన విషయములలో నొక్కటి ఈ నగరవాసులు ముఖ్యముగా నాలోచింపదగినది కలదు. పీపిల్సుపార్కు, నాబడు ప్రజల యారామ

వనము ఇంతకాలమును నగర పాలకులయజమాన్యమున నుండుచు వచ్చినది. ఇది పూర్వ మొక్కపుడు ఈరాజధానికి గవర్నరుగా నుండి ప్రజానుమోదమును బడసిన ఫర్ చార్లను తెలియించు గారి జ్ఞాపకార్థము ప్రజలచే స్థాపించబడినది. కావున ఎ. సి. పార్లమెంటు సభ్యులుగాను చెప్పిన రీతిని నీ యారామవనము ప్రజలకు చెందినదియగును. దీని యజమాన్యము ప్రజలకు నుండుటయే న్యాయము. దీని పరిపాలన ప్రజల ప్రతినిధులగు నగరపాలకులు నిర్వహించుట సమంజసము. కాని నగరపాలక సంఘమువారు అంత జాగ్రత్తగా నీ యారామ వనమును కాపాడలేక నుట నిజము. అనేకుల నేకపర్యాయములు ఈ యారామ వన విషయమున ఖండనములు ప్రకటించి యున్నారు. నగరపాలకులైనను తాము సంగతిలో తగిన పరిశ్రమ చేయుచున్నామని చెప్పుకొనుట లేదు. ప్రభుత్వమువారి వద్ద ఆరాములను కనిపెట్టు ప్రత్యేకోద్యోగి కల డనియు అందుచేత ప్రజారామవనమును ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనముచేసినయెడల సందర్భములు బాగుపడుననియు మన నగరపాలకుల స్థాయిసంఘ సభ్యులభిప్రాయపడియున్నారు. ఈ యభిప్రాయానుసారముగా నారామవనమును ప్రభుత్వమువారి యజమాన్యమునకు నిచ్చివేయుట కర్తవ్యమగునామన విషయమే నిర్ణీతమైనది. చర్చకు వచ్చినది. స్థాయిసంఘమువారు ఈ ప్రజారామవనముయొక్క పరిపాలనకై నగరపాలకులను సంతకమునకు 2500లను ప్రభుత్వమువారికి ఇయ్యవలసివల్లు సలహాచేసినారు. ఈ రీతిగా ప్రభుత్వమువారికి వనమునిచ్చివేసినయెడల నది ప్రభుత్వమువారి స్వామ్యుననియు పిదప ప్రజల కేమాత్రము హక్కును నుండుకపోవుననియు నగరపాలకులు ప్రజలధర్మకర్తలుగా నుండుటచే వనమును ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనముచేయుట న్యాయవిరుద్ధమనియు నిర్ణీతమైనది. వాసింపబడియెను. నగరపాలనలో ప్రభుత్వమువారికి జోక్యము లేదని చెప్పటకు రాకయున్నను, ప్రభుత్వమువారు పరిపాలననువహించియెడల ఆరామవనము బాగుపడుననుటకు సందియము లేకున్నను, ప్రజాస్వామ్యమునుండి అధికారుల స్వామ్యమునకు ఆరామవనమును మార్చుటకు మాత్రము స్వతంత్రపరులెవరును అంగీకరింపజాలరు. ఈ తత్త్వము పనిచేయుబట్టియే నిర్ణీతమైన స్థాయిసంఘమువారి యుపక్రమ పక్షమున సమ్మతు లిచ్చిన వారు పండ్రెండుగురును అందుకు వ్యతిరేకముగా సమ్మతులిచ్చినవారు పండ్రెండుగురును కానవచ్చినారు. అధ్యక్షుడు తనస్వత్వము నుపయోగింపక నగరపాలకులను తమలో తాము నిర్ణయించుకొనవలసినదని వదలుటయు మిక్కిలి ప్రశంసనీయుముగానే యున్నది. మరల నొకపర్యాయ మీ విషయము విచారణకు రానున్నది. అప్పటికైనను నగరపాలకులు తీర్మానమునకు వచ్చుట యవసరము. స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేక మగు తీర్మానమునకు రాక స్వతంత్ర పర తీర్మానమునకు వచ్చి ముందునకు ప్రజారామవనమును చక్కగా పెట్టు మార్గము లాలోచించుట సమంజసముగా నుండును. అది సాధ్యము కాని యెడల కొన్ని సంవత్సరముల పట్టు ఆరామవనము ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనలో నుండునట్లు నిర్ణయించుకొని అందుకుగాను నగరపాలకులు కొంత ద్రవ్యము ప్రతిఫలముగా ప్రభుత్వమువారికి నిచ్చుట న్యాయముగా నుండును. మరియే యేర్పాటులు ననుచేసినయెడల నగరపాలకులు ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టినవారు కావచ్చును.

నీటి వనరులు.

కడవి కడవిర్యాణసభా సమావేశ సమయమున గౌ. ఆచార్య కృష్ణారావుగారు దక్షిణ ఇండియాలో కొంత నీటి వనరులు కల్పించుట కేమి యావశ్యకములు ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలో నున్నవి, ప్రాగ్భవమున యుండునట్లు తెలుసు ముగియగలవు అని యడిగిన ప్రశ్నల కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 1913-14 సంవత్సరమున కిటీకల నాలోచనలోనికొచ్చిన యావశ్యకము లేమియులేనట్లు స్పష్టపడినది. యావశ్యకములను అధికారుల యాలోచన ఈ పక్షమున బారలేదని యంగీకరింపవలసి యున్నది. అయిన నిదరకు ప్రాగ్భవము ఇప్పుడు పనినగుచుండు తొమ్మిది యావశ్యకములలో ఒక్కటి ఈ సంవత్సరమునను అయిదు 1917లోను రెండు 1918లోను ఒక్కటి 1920లోను ముగియునని తెలియరమ్మట కొంత సంతోషకరము. లాభమునకు మండలముల కన్నాను, కడప, ఆంధ్రప్రదేశ్, నెల్లూరులుగా కావచ్చుచున్నవి.

ప్రవిజాండు పట్టువదుట

రుక్మావారు తుర్కీవారిని తమిళనాడు తుదకు తెలిపాడును స్వాధీనము చేసికొనినారు. ఈ నగరము సామాన్యమునది కాదు. పట్టణముద్రము తీరభూమిలో కల రేవు పట్టణములలో నిది యున్నది. గ్రీకుల కాలము నుండి ఇది వ్యాపారస్థానముగా నున్నది. జనసంఖ్య 40,000. ఇందులో 22,000 మహమ్మదీయులు, 18,000 క్రైస్తవులు. ఆసియా మైనరు పీఠభూమి కంఠటికిని నీ పట్టణము వ్యాపారాధారమగుటచేత తుర్కీవారుదీనినివదలకుట యనిన గొప్పదెబ్బ తినుటయే యగుచున్నది. ఇంతే గాక ఈ రేవు రుక్మావారి నాకాబలమునకు వ్యాపారభూమియై కనిపిస్తాటి నోపిను వేదించుటకు సాధన మగుటచే నీ రేవు పట్టణము యనిన తుర్కీబలమెక్కువగా పట్టునకుట యనియే చెప్పవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన స్థితి:—నిన్నటికిన మధ్యాహ్నము 94.7 డిగ్రీలు. అధమాష్ణము 78.5 డిగ్రీలు.

దీవుముల వెలిగించు కాలము:—ఏప్రిల్ 19, 20 తేదీలకు 6-51 గంటలకు దీవుముల వెలిగించు బడును.

బొబ్బిలి మహారాజగారు:—మహారాజగారు బొబ్బిలి మహారాజగారు చెప్పినట్లుండి 24 వ తేదీని కడలి పోవ నున్నారు.

మదరాసు కలెక్టరుగారు:—ఎస్. పి. రైసు గారి కడనుండి ఎ. బి. వెర్మారావుగారు ఈ దినము ఉదయమున చార్జి వుచ్చుకొన్నారు.

పోలీసు కమిషనరుగారు:—ఈ నెల 26వ తేదీ నుండి ఏప్రిల్ 2వ తేదీ వరకు మెడికల్ కలెక్టరుగారు నాకు మానముల ఆరిగ పేజీ గారికి నెల ప్రాసంగబడినది.

కలకత్తా మెయిలు:—కలకత్తా మెయిలి దినమున 5 గంటల 20 నిమిషములు ఆలస్యముగా వచ్చుచున్నది. గనుక జనరలు పోస్టాఫీసునుండి 8-30 గంటలకు బటువాడా చేయబడును.

ఫిఫ్త్ ఇంజనీరుగారు:—మదరాసు దొరతనమునా ఫిఫ్త్ ఇంజనీరు మౌన్. కనోజీ గారు అస్టియెంటు ఇంజనీరు వి. ఎస్. బ్రాహ్మకాళముగారితో పరీక్షా పర్యటనార్థము బెజవాడకు నిన్ను బయలుదేరిరి.

ఇంగ్లీషు మెయిలు స్థితి:—ఇంగ్లాండునుండి వచ్చు మెయిలు స్థితి బొంబాయి నగరమునకు 21 వ తేదీ కుక్రీవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు వచ్చును గనుక ఆదివారమునాడు ఉదయమున చెప్పినట్లు ఇంగ్లీషు తపాల బటువాడా యగును.

రెయిల్వే అపాయము:—ఎన్నూరుకు దక్షిణ యిండియా రెయిల్వే సామాన్య బండిలోనుండి బస్తాలను వైకి తీయుచుండగా పొన్న స్టాన్షి ఆరునకు బస్తాలకింద పడి పోయిన రెయిల్వే ఉద్యోగులు కానిని వెంటనే ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి. వారికి గాఢమైన దెబ్బలు తగిలినవి.

దేశీయ మహాజన సభా సంఘ అఖిల భారత సమావేశము:—22వ తేదీని ఆలహాబాద్ లో జరగబోవు నీ సమావేశమునకై పండిట్ మోతీలాలు నెహ్రూగారు, ఆసిబె సంటుగారు, డి.వాక్ బహద్దర్ ఎల్. ఎ. గోవింద గాఖున అత్యుగ్రుగారు, పి. పి. రామస్వామి అత్యుగ్రుగారు మదరాసు నుండ బయలుదేరుచున్నారు.

తపాలు ప్రకటనము:—ఏప్రిల్ 21వ తేదీని “గెడ్ ప్రెస్” ముగియగల ఆదివారము పోస్టాఫీసులు మూడు బడును. ఆదివారమునకైన తన జరుపబడును. గనుక 28 తేదీ బొంబాయినుండి ఇంగ్లాండునకుబోవు మెయిలుస్థితియన కందరలయ. ఉత్తరములన్నియు గురువారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలలోగాను, మధ్యార్ధరాత్రు 4 గంటలలోగాను పంపవలయును. శనివారమునాడు ఉదయము జనరలు పోస్టాఫీసులో మాత్రమే 7-8 గంటలవరకు వుచ్చుకొనబడును. రిజిస్టరుచేయ నవసరములేని ఉత్తరములు మొదలగునన్నియు 22-వ తేదీ శనివారమునాడు 4 గంటలలోగా పంపవచ్చును.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ఎన్నూరు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు.

ఆత్మహత్య:—పొన్నయ్య అనువామి శరీరములో నేదయే వ్యాధులుండి అనేకదినములనుండి బాధించుచుండుట వలన ఆసుపత్రికిపోయెను ఆసుపత్రిలో చికిత్సచేసిన పిమ్మట నామెకు కొంతబాంధి కలిగెను గాని అప్పడప్పుడు భరింపలేక యుగాని పోట్లుగలుగుచుండెడిది. ఆబాధను భరించలేక నామె చూళ్లదగ్గ నొకచెరువుగా బడి ఆత్మహత్య జేసికొన బయ్యెను. మాజీకర్మకు ఆమె రిజిస్టరు పోలీసుజవాను నామెను కాపాడెను. ఆకేసును న్యాయాధికారిగారు విచారింపగా నామె తనయిక్కట్టులన్నియు మనిచేసికొనెను. ఆమె బాధలకు మిక్కిలి బాలినొండి కోర్టు యగియు పర్యంత ము కట్టచెప్పి పిమ్మట నామెకు ఆసుపత్రికి పంపించినారు.

(ఎల్. ఎ. కోమియేరుగారు 19-4-16)

మరుగునవుడు దాచు:—టిప్పి కేసు పార్లమెంటులో వెల ఒక కోశాధ్యక్షులుగానున్న వి. పార్లమెంటు అత్యుగ్రుగారు బి.వి. బి.ఎల్. గారు, రెండవ కోశాధ్యక్షులగు శ్రీ రంగ స్వామి శెట్టిగారివై పరువునకు దావాచెప్పెను. వారిద్దరు రాజీనామా చేసికొన బయ్యెను. కనకాళి వివాద కలయను కోశాధికారి ఎల్. ఎ. కోమియేరుగారు కేసును మేయి 15 వ తేదీకి వాయిదాపెరిరి.

(సి. బి. ఎస్. పిల్లేగారు)

19 ఏప్రిల్ 1916.

ఎక్స్ క్యూటిఫ్ ఇంజనీరుగారి డౌట్ క్యూ:—కోలింగోరు రాజుగారి తమ్మునిసాక్ష్యము ఈ నెల 7 వ తేదీని మాడినపత్రికలో ప్రకటించిన ఎక్స్ క్యూటిఫ్ ఇంజనీరుగారివై కేసు ఈ దినమున మరలచారింపబడినది.

యద్దాయి దక్షిణ యిండియా రెయిల్వే కంపెనీలో ఇంజనీరుగా నున్న పురు కోలింగోరు రాజుగారి తమ్ముడును పాల ఘాటు తాలూకాలో దొంగలపైనుండి ఆగు ముగ్ధున రాజుగారు అతని నెట్టియందుకు కలన యీ దినమున కోర్టువారు వారిసాక్ష్యమును గోరిరి. రెండు నెలలకిందట తాము మదరాసు లోనున్న క్షుడు తమ కోశ మోటారు నైకియను కొనవలసినదనియద్దాయితో చెప్పితిమనియు. యద్దాయి తనకోశ నైకియను అమ్మచూపిననియు. తరువాత యద్దాయి పాలఘాటునకు రెండునైకియను తెచ్చెననియు జేరము తీర్మానము కావలెననియు యద్దాయిని ఆరెస్టు చేసిరిని తమకు తెలిసినదియు. వారు సాక్ష్యముజెప్పిరి.

ఎడ్వీకను కంపెనీ పాడ్ క్లూకు శంకర అత్యుగ్రుగారు. జనరలి 26 వ తేదీని యద్దాయిగారి నైకియ నిచ్చిరినియు క్రిక్కు షెల్లాయికంపెనీ మేనేజరును యద్దాయి తనతో జెప్పి ఒకఫీటీని దావెననియు జెప్పెను. ఎడ్వీకనుకంపెనీలో నైకియ దిపార్టుమెంటులో అసిస్టెంటు మేనేజరుగానున్న పి. జే.వి. గారి సాక్షినిచారణము జరుగుచుండగా కోర్టువారు ఫలాహారముజేయుటకు సాక్ష్యమును బాలించిరి.

సరోజినీదేవిగారు:—నీ శరీరస్థితి పునర్యుక్తంబై కొద్దిగా నయముగనున్నదిగాని గుణము సరిగా నిలబడుటలేదు.

బరోపా మహా సంగ్రామము

తైబిజాండు రష్యావారి స్వాధీనమగుట

చర్చిలు గారు ప్రతి కథను లక్షానమున నుండుట.

సార్వజనిక నిర్బంధము—ఆస్పిత్రిగారి యువన్యాస మాపబడుట.

జర్మనులు 804 గుట్ట ఎరుట తీరమున తలపడుట.

మాయజాకావ్య రక్షణము—భారతీయ సేన.

తెలంగాణ

అంగన్వతి వర్తము.

లండను, ఏప్రిల్ 18.—ప్రెస్బిటరియన్ చర్చి విషయమున గూర్చి నే చాన్సిలరు గారు చెప్పడలచినదానిని మునుపటి నైతికాధికారులు కొంత కొంత సేవలను నిర్దేశించుటనుగూర్చి ఏమి జరుప నవ్వించినదియు మంత్రిగారు వారు వివరించుచుండుట నిశ్చయము. స్వాధీనమున వచ్చి మంత్రిలలో నభిప్రాయభేదము గలిగిన దనటకు గురియైనట్లుగాని ఇంత వరకెవ్వరును రాజీనామాలు నివృత్తము. బాబీయైకమత్యమునకు భంగము కలిగినదానిని ఎల్లవారును యుక్తముగా కోరుచున్నాడు.

ఆస్ట్రేలియా మంత్రిని గౌరవించుట.

లండను, ఏప్రిల్ 18.—నేడు ఆస్ట్రేలియా ప్రధాన మంత్రి హ్యామిల్టన్ గారికి సగరస్వాతంత్ర్యము అను గౌరవ మొసంగబడినది. గిల్బర్టు యొద్ద ఆస్ట్రేలియా సేనాధ్యక్షుడు సగరవాతీయ సేనాధ్యక్షుడు హ్యామిల్టన్ గారికి అంగరక్షక బలముగా గౌరవించుచు వచ్చెను. లాన్సెయరు గారును పెర్రీవులు స్వాగత మొసంగిరి. క్రిస్టియన్ యొక్క ప్రజలు కరతాళ జయజయ ధ్యానము చేసినది. మంత్రిమండలి సభ జననమునకు చేరినట్లుగా వేరు వేరుగా గానంతప్ప తక్కిన మంత్రులు రాబాల్ చేరిరి. ఆస్ట్రేలియా సేనల ప్రకాశమున సభ్యు లభిసంపించిరి. ఈ యుద్ధమున సామ్రాజ్యముయొక్క ఆత్మ నిష్ఠావారిని గౌరవించినది. సామ్రాజ్యమున కధిక లాభకరమును కోరుకొని కొంతలాభివృద్ధియైనది. మనము సామ్రాజ్యమున యుక్తమున గౌరవించు దానిని కాపాడుటకు సంగిర్భమును గానమున హామిల్టన్ గారు నడిచిరి.

పార్లమెంటు సభలో తెలియజేయబడిన యంశములు

ఇటలీ, జర్మనీ రాష్ట్రములు.

లండను, ఏప్రిల్ 17.—ఈ రెండు దేశములకు యుద్ధము ప్రకటించినది. ఇటలీ వారు జర్మనీ రాష్ట్రములలో కక్షకావ్యూహములు జరుపుచున్నది ఇటలీ దేశమునకు సర్వోధికారియైన ప్రజలసభలో రాబర్టు సెలెస్టిని ప్రభువునడిచెను.

రిక్రూటింగు

జర్మనులనుండి సైన్యమున కేటవించు దీక్షను జూన్ 15 వరకును గూర్చి తాము రేకటికడమున చర్చించుచు ప్రధాన మంత్రి యునెను.

భారతీయ సైనికాధ్యక్షులకు పింఛనులు

లెంపూరి ఉద్యోగిగ నున్న భారతీయ సైనికాధ్యోగి యుద్ధమునకు తనివెలి గాయములచే చనిపోయెనని ఆతని కుటుంబమునకు వారు కుటుంబముల కిచ్చు ఫీచరును ఆతని కుటుంబమునకు గూడ పొసగుచును. ఈతడు చనిపోవునకింత వరకు పదవియందుండి పోయినను నైతికతనే పింఛను లియ్యబడునని ఇండియా మంత్రి తెలియ జెప్పెను.

అంతర్జామిక యుద్ధము.

రెండున్నెలకు ముంపుడు.

లండను, ఏప్రిల్ 17.—హోలొవియన్ అను అంగ్లీషును యుద్ధమున అనుభవజ్ఞులైన యువకులను ముంపుచినది.

యుద్ధకేదీలు పారిపోవుట.

లండను, ఏప్రిల్ 17.—ఇదంతయునే కేప్రియన్ లు ఒకకడకు వెళ్ళి పారిపోవుచుండిరి. వీరిలో నొకడు ఎప్పెను నాకలూరి ఉద్యోగి. సిసిలి కనలియూరును చాలసేరసన్నిధిలో పీరు పట్టుకొనబడినది మూడు లేఖకుడు యాటరు వార్తాసాసమునకు దెలియపరచెను.

మంత్రిమండలి సభ

లండను, ఏప్రిల్ 19.—నేడు మధ్యాహ్నం 12 వరకు సభ వారాలోచన జరిగిరి. జనరలు రాబర్టును గూర్చు ఎడ్వైంట్ లు జనరలు గారును గూడ సభకు జరిగిరి.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ.

లండను, ఏప్రిల్ 19.—నేడు మధ్యాహ్నము పార్లమెంటు ప్రజలసభ జనరలుతో నిండిపోయినది. విస్తృత చర్చలు గానెట్లనున్న ప్రతికర్తుల ఆసనములలో కూర్చునియుండిరి నైతికల సమావేశమునుగూర్చి తామువ్యసించుటకుల యభ్యంతరములను ఆస్పిత్రిగారు తెలిపిరి. ఇంకను కొన్ని యంశములు పూర్తి గావెను. అంతకుముందు నేనేమి చెప్పటకును పీటలేదు రేపటికోసం చెప్పి పీటలునుండి తలంచెదను. ఈసభ మాగింపుబడుటకు పూర్వ వినివయమును చర్చించుట కనకాశమును కలిగించెదమని దొరతనము వారు తెలిపియున్నారని గాన మాగింపుబడుటకు తీర్మానము నేడు పాసింది. పార్లమెంటు సభ్యులు గానండి సేనలో చేరినవారి కందరికిని సేనాధ్యక్షుడు సేనాధ్యక్షుని ఆస్పిత్రిగారు నుడిచిరి. సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెన్ గారు సూచించగా నురువారము నాడు సైన్యమును చేర్చుకొను విషయమును వివరించెదమని ఆస్పిత్రిగారు నడిచిరి.

ప్రస్తుత

వెర్దెరు రంగము.

లండను, ఏప్రిల్ 19.—నిన్ను జర్మనులకు వెర్దెరు యొద్ద విస్తారమున సైన్యవ్యవస్థ కలుగునట్లు వారచుల చరల పతాకులను గవియించెదమని. సో. కుత్తరమును కుమియ్యు యొద్దకు ఫిరంగుల కాల్పులను. మూడువారముల నెయ్యదిగ నుండిను. నిన్ను దోచామాంటుయొద్ద శత్రువులు 5 థిన్న సేనలతో చేరిన వైపులలో తలపడి తీవ్రముగా పోరిరి. వారు చాపురు స్థానమునకు తూర్పునకున్న కందకమున చొరబడిరి. వారిని పరామము గాని కొంతభాగమునుండి తిరిగి పోయినట్లుగా జర్మనులు తలపడి యోడిపోయిరి. శత్రు సేనాధ్యక్షులు వెర్దెరు స్థానమున బలవంతము. ముగ్గురు చనిపోయిరి. రిగురికి గాయములు కలిగినవి. సాత్తురు కొద్దిగా నష్టము కలిగినది.

అంగరంగము

ఫిరంగుల మందుగలయద్దము జోరుగ జరుగుట.

లండను, ఏప్రిల్ 17.—పూర్వకేల్లిడిన బుధుసరిగరములకున్న. నెయింటు ఈలోయిజును ఈ కేరీనుకోమైన్ను రాజుల నడుచును తీవ్రముగా నిగ్గిగోళులు నేరుచుండినది హెబూలెన్ని సమీపమున కాన్స్టాన్టు స్థానమున నడుచును గూడెను. మూడున్నెల యొద్దకు ఇటలీయులవారును తీవ్రముగా ఫిరంగుల కాల్పులను. హోలొవియన్లను ప్రదేశమున మందుగల యుద్ధము జరిగినది.

విమాన సోదాము.

నిన్నటిదినమున విశేషముగ యుద్ధము జరిగినది. మావి మానములలో నొకటి ఇంకను మరలిరాలేదని జనరలు హేగు గారు రిపోర్టుజేరిరి.

పరామవారి ప్రకటనము

నేడు, ఏప్రిల్ 18.—మూడుసార్లు ఎడమగట్టున శత్రువులు 804 గుట్ట మా రెండవంక కందకములవై నిన్ను ఫిరంగులను తీరముగా గాల్చిరి. కుడిగట్టున జర్మనీయులు ఉదయ మారంభముగ మూడు సార్లు హోమాంటులకు నడుచుచుండు మాసాసములవై ఫిరంగుల గాల్చిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రెండు దివిజనుల సేనతో జర్మనీయులు ముమ్మల ముట్టించిరి. మా

మరఫిరంగులనుండి యగ్ని బాణములచే శత్రు సేనలు వెనుకకు తలచుబడినవి. కాని ముహూర్తపుడును కుడిగట్టుననుండు ఒక ప్రధానస్థానమున మాత్రము శత్రు సేనలు గా బంపగలిగెను. మొత్తమునై శత్రువులకు ఆధికవ్యయము కలిగెను. అందులో వెప్పురహిల్లులకు పశ్చిమమున హిల్లులకును స్టోను డ్రోమంటువుడును నడుచుచుండు లోయయందును వీరికి కలిగిన నష్టము లింతింతని చెప్పి దరముగాదు.

ఫ్రెంచి విమానముల కృత్యము.

16 వ తేది రాత్రియందు నాంటిల్లోయి బియల్లెను స్టేషనులవై పరామవిమానములు 22 బాంబులను జేసినవి. ఈ బ్రెయిలునైనను, స్క్విగ్గోరు మున్నగు ప్రదేశములయందు ఆకులెట నిద్రించుచుండిరి జర్మనీ సైన్యములవైనను ఈ విమానములు ఆనేకమగు బాంబులను జేసినవి.

రుష్యా

రష్యాను సేనలు తైబిజాండునకు నడచుట.

గ్రామయాక్రమణము.

వెట్రోగ్రాది, ఏప్రిల్ 17.—రష్యా సేనలు ఆర్మ్యా క్ కెటెస్ని గ్రామము నాకర్మించుకొనినవి. ఈ గ్రామము తైబిజాండునకు తూర్పున 12 మైళ్ల దూరమున నున్నది.

రుష్యా విమానములు.

లండను, ఏప్రిల్ 17.—జుట్టుక ఉత్తర జర్మనీ విట్టుల యొద్దనుండు స్టేషనులవై రష్యా విమానములు బాంబుల వేసేవ్వముల నందక. మరలివచ్చినవి రుష్యావారి యుద్ధోగముల ప్రచురించిరి.

మెసపోటేమియా

మెసపోటేమియా యుద్ధము

స్వయముగ ముచినయార తొకడు ఈ నెల 17-వ తేది నెట్టుల తంలివార్త నుంపెను:—

కుడిగట్టుననుండు మాకేసలు నేటియుద్ధమున శత్రువుల కందకముల గొన్నిటిబట్టి ఒక ఉద్యోగిని 25 మైలిలను కైదీల జేసినది. శత్రు సైన్యము చాలమందినాకులైరి. నేటి ఉదయమునకు నానగాలి కడలెదను. అని వార్తాస్థానము వారు ప్రకటించిరి:—

ఫ్రాంకోహియ ఏప్రిల్ 18:—తైగ్రిసునదిపొంగి మాతలి రెండువై బడసంద గట్టున వేయుట, తురుష్కులలో బోకసలు పుట ఆచూకముగ నున్నది. వాముపురుట్టి బురుడనేలల వ్యాపించుట గాని, తగ్గిపోవుట గాని జరుగును. ఉత్తరమున మందుకలిగిపోట తైగ్రిసునదిపొంగి పొడన, బురుడ నేల నుండి వరదలుపొరటచే 6-వ తేది ఎడమగట్టున యుద్ధకార్యముల కంతరాయము కలిగినది. కుడిగట్టున ముసమ్మలచే విడుదలబడిన కందకములనుండి, వరదలుపొరటచే, మూడువారములతో రాకపోకలు నిలుపుటకు మాట చాలకష్టమయ్యెను. సేరలు పయనియడల సీకష్టము తొలగినది. 11-వ తేది రాత్రి పీడుగులగోడి వెద్దవానబడినది. నిన్నటిదినమున తురానుబెట్టినది. తైగ్రిసునది అల్లకల్లులముగ నుండెను. మాతలిరెండునీటిచేమంప బడునని మాట భయము కలిగినది. నాయంకాలమునకు మా ప్రభువుచంక కందకములలోకిని చాటికెరుగనుండు తురుష్కుస్థానములోనికిని నీచ మొద్యుగినినది. కొందరు సైనికులూ, పీట నీదవలసినచ్చెను. తురుష్కులు మాకంటె దురవస్థలోనుండి రి. తినుకందకముల విడచుటకు పూర్వము తురుష్కులు ఫిరంగులు మున్నగువాటిని తీవ్రముగా గాల్చిరి. తురుష్కులవై ఫిరంగుల గురిజేయుట కింతింతమై మంచి తిరుణము రాజాలద. హెలెండుతులు యంత్రఫిరంగులను బారుచేసి సుమారు 200 మంది తురుష్కుల జంపిరి తురుష్కులు బైటికివచ్చిరి గదాయని మానె నెట్టుల కధిక సంబరము గలిగినది. తురుష్కు సేన బలముగ నష్టముల నందెను. చీకటిపడునకి వాయు విబ్రంభణము తగ్గి నేలగట్టి పడియెను. తాత్కాలికముగ ఇరు పీడులవారి సైన్యంబును కృశించియుండెను. ఇదిమరల విరివికానాగెను. ఇట్టివిపరీత చాతారణస్థితి ఈ ప్రదేశముల పరివాటియె యున్నది. ఇట్టి తురానులీ ప్రదేశమునకు సహజమె యున్నది. నడు తురాను బెట్టును. శత్రు సైన్యము నందకాయును. రాత్రిం బ గతుల ఉష్ణ ప్రమాణమునకు 40, 50 డిగ్రీలు వ్యత్యస్తముండుట యు తటస్థించుచుండును. మందులకు పోవుచారి వెంబడి రోడ్డును జేయుచుంటిమి. ప్రస్తుతము వైద్యసహాయపు మోటారులు వైద్యకాలా నాకలును గూడ గలవు. వీటి మూలమున గాయపడినవారికి తగు చికిత్స జరిగి, సౌకర్యము గలగుచున్నది.

చెన్నపురి కార్యరేషను

సాధారణసభ

ఈ సందర్భమున నిన్న సాయంత్రము చెన్నపురి కార్యరేషను సాధారణసభ జరిగింది. ప్రెసిడెంటు జే. సి. మొలూనీ గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. మహమ్మదు ఓస్మాను సాహేబు బహద్దరు, పి. ఎం. శివభాగమొదలగారు, పి. పార్థసారథి నాయుడు, జే. సి. శేషికాచార్యులు, రావుబహద్దరు కలనల రామనాథయ్య నెట్టి, భూబహద్దరు ఆబ్దుల్ హక్కును బాదాసాహేబు రావు బహద్దరు జి. నారాయణస్వామి నెట్టి, రావుబహద్దరు పి. త్యాగరాజు నెట్టి, పి. ఎం. అప్పారావు మిశ్ర; ఎస్. గురుస్వామి నెట్టి; ఆనంద్ బిట్ట గార్లమఱ్ఱేశ్వర; ఆనంద్ బిట్ట జే. ఓ. రాజ్ కుమార్; జి. ఎ. నరేంద్ర; ఎస్. పి. రామస్వామి మొదలగారు; జే. ఎస్. అయ్య; పి. సి. పార్థసారథి నాయుడు; పి. సి. రామస్వామి అయ్య; జి. రంగారావు; ఆర్. శతగోపాలాచార్యులు; డబ్ల్యు. ఎం. హేబ్బా; పి. హెచ్. హెగ్డెకర్ బోర్డు; ఆనంద్ బిట్ట జి. ఎం. నాయుడు; యాకూబు హుస్సేన్ నేట్టి; ఈ. ఆనంద్ రెడ్డి; డి. మూసూ; జే. ఎఫ్. ఫానెట్టి; పి. లీలయ్యగారు సభ సలహాదారు.

మురుగు కాలువలు.

మురుగు కాలువలకు సంబంధించిన చిత్తు ఉపసభ సలు ప్రధానముగా యోచనకు వచ్చింది.

త్యాగరాజు నెట్టి గారు.

ఈ విషయమై ముచ్చటించిన వారిలో నెట్టిగారు ప్రధానము. మురుగునీరు వర్షపునీరు కలసిపోవలయునని ప్రత్యేకపు ఇంజనీరు నూచించిన యేర్పాటు సమంజసముగ లేదని వీరు నెల విచ్చిరి. ఇందువలన రిటర్న్ టోకెన్లు ప్రజల కిబ్బంది కలుగును. దోమలు లేకుండా చేయవలసియున్నది. కాని ఇందువలన బోలెడు దోమలు వృద్ధి పడెను. ఈ పద్ధతి నుంచి కాదు. ఈ యేర్పాటు జరుగవలెను. ఉపసభను విత్తురు మదతీ గారు తియారు చేసిరి. వారికి మన స్థితిగతులు సరిగా తెలియవు. కావున వారిని గురించి ప్రతి కమ్యూనరును యోచింపవలయును. మదతీ గారి సాహాయ్యముతో దీని యోచించుటకొక కమిటీ యేర్పాటు చేయవలసివచ్చి వీరు నూచించిరి.

అభ్యర్థులు.

ఈ విషయము ఆరు మాసములనుండి పడి యున్నది. కమిషనరులు మంచిచెడ్డలను యోచించుట కెంతయో యరకాశ ముండెను అని అభ్యర్థులు చెప్పిరి.

రంగారావు గారు.

ఇప్పుడు మునిగిపోవున దేమియు లేదు, పర్యవహితుల మారుకోవచ్చునని వీరినిరి.

అప్పారావు మిశ్ర గారు.

ఈ సందర్భము ప్రకారము తిరుగు పని చేయుటకు వీలుండునో లేదో యనువిషయము విచారించవలయునని, డి. ఎం. అప్పారావు మిశ్ర గారు నెలవిచ్చిరి. హిందూ శత్రుత్వ స్థితిగతుల కవి యనగుణ్యముగ నున్ననో లేదో కూడ విచారణియ్యును. ఒక సభలో దీనికి సంబంధించిన విషయములను యోచించుటకు వీలుండునా? కావున కమిటీని యేర్పాటు చేయవలసిన దని వీరు చెప్పిరి ఈ యేర్పాటు జ్వయము ముగియలేదు. ఇప్పుడు వచ్చిన తొందరములేదు.

జే. ఎఫ్. అయ్య గారు.

ఉపసభను విత్తురు తియారు చేసిన సమయము వీరు సభ్యులు. చిత్తు ఉపసభను సంగీరించువారు వారి ప్రకారము పనిపాటు సాగునో లేదో తమకు తెలియదని వారనిరి. ఇది ముఖ్యవిషయముగాని వట్టిదిగాదు. ఒక కమిటీ యేర్పాటు చేయవలెను. లేదా ఒక్కొక్క నిబంధనల బట్టి కొని సంగతి సందర్భములను తర్జనభర్జన చేయవలయునని వారు నూచించిరి.

రంగారావుల వారు

ఉపసభను ప్రకారము నడుమకోతలెన్న ఇండ్లకు తనిఖీ చేయించుకొనటకు ప్రత్యేకముగ ఎవరికొకరు ఇంజనీరును ఏర్పాటు చేయించుకోవలసి నుండునని వారనిరి. కాని ప్రకారము నడవయెడల అధికారులవలన ఎన్నియోతలా యుండును. కావున ఒక కమిటీని యేర్పాటు చేయవలయును.

పార్థసారథి నాయుడు గారు.

తాతేదారి ఉద్యోగులు ఎట్లు వీనిని తిప్పికొట్టు తిప్పుటకు మార్గమున్నది. కావున ఇది అసభ దాడుకముగ నుండునని వీరు చెప్పిరి.

నరేంద్ర గారు.

ఈ సందర్భమున ఒక్కొక్కరియెడల అనేక ఇండ్లవిషయమై చాల అసభమైన మార్పులు చేసికొనవలసివచ్చును.

రామస్వామి అయ్య గారు.

వీనిని ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు చాల విత్తులు బుచ్చవలసివచ్చును.

లీలయ్య గారు

ఈ పద్ధతి చాల సంభ్రాంతముగ నున్నది కాని, మంచిచెడ్డ యోచించుకొని, పనిచేయవలయునని వీరు నెలవిచ్చిరి.

రాజ్ కుమార్ గారు.

పట్టణముయొక్క ఆరోగ్యభివృద్ధికి నిబంధన ఉండవలెనని ఒకవంక కాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయమొనర్చును, రెండవవంక ప్రజల వీరులన ప్రజల కిబ్బంది కలుగ నను భారమున్నట్లును ఇప్పుడు జరిగిన చర్యల ను జేయుచున్నదని వీరు చెప్పిరి. ప్రజలచెప్పు సంగతులకు మాత్ర పాటించవలసి యుండును. కాని కొంతకాలమునుండి దీనివలన కార్యరేషను వారు యోచించుచున్నారు. చిరకాలం ఒక పర్యవహితులకు రావలసియున్నది. ఇప్పుడు కమిటీని యేర్పాటు చేసిన ఇబ్బందులు తీరుడపోయినయెడల అట్టి కమిటీని యేర్పాటుచేయుట యొక్కతని వీరు నుడిచిరి.

త్యాగరాజు నెట్టి గారు.

తామును దొరస్వామి మొదలగారు, జి. రంగారావు, రాజ్ కుమార్, లీలయ్య, వెంకటేశ్వర గార్లతో ఒక కమిటీని యేర్పాటు చేయవలయునని వీరు నెలవిచ్చిరి.

శివభాగమొదలగారు

వీరు తీర్మానమును సెలవుచేసిరి.

ఆగ్రాసవాధిపతి

ఈ విషయమును కమ్యూనరులు యోచించుటకు రిమా సములనుండి నిలిపియుంచబడినది ఆగ్రాసవాధిపతి చెప్పిరి. ఎవరను దీనిని గురించి యోచింపలేదని పి. త్యాగరాజు నెట్టి గారు చెప్పిరి. ఈ నిబంధనలవలన ప్రజలకేమి యిబ్బందికలుగునో తెలుసు తెలియజేయలేదని ఆగ్రాసవాధిపతి చెప్పిరి. ఈ పద్ధతి వలన దోమలు బడులు జేరవు.

తీర్మానము

పి. త్యాగరాజు నెట్టి గారు తీర్మానము ప్రభువుల యనుమతికడవిచ్చి అంగీకరింపబడింది.

మునిగిపోవు ప్రశ్న

వాల్తాపర్తిగోడ్డు, బేసికబిడ్డి గోడ్డులో మునిగిపోయి వారికి కొన్ని స్థలములున్నవి. వారిని కవుళ్ళకిచ్చెదరు. తిరిగి మరెవరికీ సంబంధము వీరి కవుళ్ళిచ్చు వలయుననియు వాల్తాపర్తిగోడ్డులోని స్థలములకు ఎక్కువ అద్దెకట్టవలెను. కావున భూస్వాములందఱునూ చేయవలయుననియు స్టాండింగ్ కమిటీ వారు చేసిన సీమాన్యును అంగీకరించిరి. బేసికబిడ్డి గోడ్డులోని స్థలముల అద్దె రి రూపాయలకుండి రి రూపాయలకు వచ్చి చేయవలసివచ్చిన చేసిన సీమాన్యు అంగీకృతమైంది.

ఎస్. డబ్ల్యు. డి. అస్మి నెట్టి ఇంజనీరు.

సెవ్వులనుగొని డిపార్టుమెంటులో నీటిరసతి నీటి పారుదల విషయములను అస్మి నెట్టి ఇంజనీరుగారున్నవి. కూరియే, జి. ఆర్. క్రిందవాసాచారి గార్ల సలహాగ్రహించి మునిగిపోవు విషయమున, ఈ పదము తగ్గింపబడినందున వీరుండుట యవసరమనియు, వీరికప్పుడు మునిగిపోవునీటి పసతి నీటిపారుదల విషయమైన యనుభవము చాల తక్కువగా నుండుననియు, దీనివలన ఇండియన్ ఇంజనీరుల తర్ఫీదు చేయవలయునని కార్యరేషను వారి యభిలాష కోసాగ దనియు సెవ్వులు ఇంజనీరుగారు చెప్పిరి వీరు వ్యంగ్యములను యుంచుటకు దొరతనము వారిని వ్యంగ్యము చేయుట చేయుట వాగుండునని ఇంజనీరు గారు చెప్పిరి.

దీనిని గూర్చి దొరతనము వారికి వాగినికొనుట ముచిదని

స్టాండింగ్ కమిటీ వారు సీమాన్యు చేసిరి.

పీపిల్స్ పార్టీలోని ఉపసభాపతి.

నూరంబెండింగ్ ఇంజనీరుగారు పీపిల్స్ పార్టీలోని ఉపసభాపతి నెట్టి వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు వారికి ఇచ్చు విషయమున, స్టాండింగ్ కమిటీ వారు ఈ క్రింది విధముగా శిఫారసు చేసిరి. "రావులు ఏయేటకు నూరంబెండింగ్, సార్వభౌమ యిండ్లను, నూరంబెండింగ్ ఇంజనీరుగారు యొక్కరమునక తిప్పబడిన ఇతర కట్టడములు తప్ప తక్కిన వన్నియు పట్టిక వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు వారి కిచ్చుటకును, సంవత్సరమునకు 2500 రూపాయలు ఇచ్చుటకును స్టాండింగ్ కమిటీ వారు శిఫారసు చేయుచున్నారు."

చాలకాలమునుండి యీ యుపసభనులన్నియు కార్యరేషను వారి యాధీనమున నుండెను గనుక ఇప్పుడు వారిని పట్టిక కాలవారి కిచ్చుట వలన ప్రజలకు కష్టములు గుఱవని రంగారావు గారు చెప్పిరి.

దొరతనము వారి కపంబిడునినియుమిది యుపసభనులకు వృద్ధిచేయించు జామయన్నారని సభాభ్యుత్థులు త్యాగరాజు నెట్టిగారికి జవాబుచెప్పిరి.

ఉపసభాపతిగారు మాత్రమే దొరతనము వారికియండలవిన యెడలతమకేమియు సభ్యులవలనతేదని రంగారావు గారు చెప్పిరి.

స్టాండింగ్ కమిటీ వారి తీర్మానమునందు ఉపసభాపతిగారు నూర్చియే చెప్పబడి యున్నయెడల ఆ తీర్మానము సంగీరించుటకు తాము వ్యతిరేకమున నుండెదమని చెప్పిరి. ఈ విషయమున స్టాండింగ్ కమిటీ వారి శిఫారసు వాక్యములు స్పష్టముగా లేవు.

ఉపసభాపతి పట్టిక కాలవారి కిచ్చుటచే న్యాయస్థానపు ఇబ్బందులు గలుగుననియు దానిని తా మంగీకరింపజాలవనియు బేసికబిడ్డి గారు చెప్పిరి. ప్రజలపక్షము ఈ యుపసభములు కార్యరేషను వారి నిర్వహించుచున్నవి.

చెన్నపురి యందు గవర్నరు గారు నుండి పోయిన ఎస్. చార్లెస్ బెదిల్లిగారు భూభక్తము చెన్నపురి ప్రజల లీపిపిల్స్ పార్టీ ను నిర్మించిరిమను, అది ప్రజలసాక్షుగాని యింకెవరి పార్టీగాదనియు పార్థసారథి నాయుడు గారు చెప్పిరి.

ఈ యుపసభముల కిచ్చి యును, నిర్వాహకమును పట్టిక కాలవారి కిచ్చుటయనని రంగారావు గారు తీర్మానమును సంగీరించిరి. మహమ్మదుస్వామి సాహేబు గారు సీనరణకు బలపడెరి.

ఈ సభాసంగీకరించినయెడల భూస్వాములు యెడలనెట్టివై బడులనియు, అట్లుగాక దొరతనము వారి యుపసభలకు వ్యతిరేకములు భరింపవలయుననియు అప్పుడు కార్యరేషను వారి కాయుపసభలపై నిధికారముండదనియు డాక్టరు నాయుడు గారు చెప్పిరి. పీపిల్స్ పార్టీ ప్రజల పార్టీగనె యెంచుటయందు కార్యరేషను వారు విఫలమైరి. దొరతనము వారి వాదము సబబుగానున్నది. వీని కార్యరేషను వారి రంగీకరింపయెడల వ్యవహార సుఖానికి విరుద్ధముగా నుండును.

తన వాత మరెవరికీ వర్తనలేదు. అప్పారావు మిశ్ర, రంగారావు గార్లు సవరణములను గురించి అంగీకరించి పార్టీ విషయమున వైచిత్ర్యము, వ్యయము మున్నగు వానిని భరించుటయు దొరతనము వారియందు మందరమున సంగీరించిరి. ఈ సభాసభ సభ్యులయంగీకారమునకువచ్చి యోచింపబడింది.

తన వాత స్టాండింగ్ కమిటీ వారి శిఫారసు సభ్యుల యంగీకారమునకు వచ్చినది. 12 గురు నిరుద్ధముగను, 12 గురు శిఫారసునకును నుండునని వోట్లవచ్చిరి. ఇది యుట ఓడిపోయినదని యే చెప్పవచ్చును. కమిషనరుగారు సభాభ్యుత్థులతోను నిమ్మిరి. "యీ ముత్యమును తీర్మానించుకొనేరా?" యని యభ్యర్థులు జవాబుచెప్పిరి.

ఇంకొక పర్యాయము సభ సమావేశమగునపుడు వీరి విషయమున చర్చ నిలిపివేయుటచేంది.

జీర్ణ దీపములు.

ఆయాస్థలములలో విద్యుద్దీపములు పెట్టెలును పండ్లంకెలు ఇరికెలును వెన్నెలదీపములు వెలిగించుటను మందరమున నిలిపిరి. దీనిని గూర్చి ముదలగారు ప్రతిపాదించిరి.

విద్యుద్దీపములేనివోడల వెన్నెలదీపములకు వచ్చెడి నందత్తులను తీసికొనుట కేర్పాటుచేయుటచేట్లు తెలియవచ్చుచున్నదనియు, బట్టెలు నిలిపిరి సమయమున తా ము విషయమును ప్రమాద నశింపకు యెడల సోచిమనియు, కార్యరేషను వారు తన్ను లభిక పడెడియు నిర్వృద్ధిపములకు వెట్టక పోవుటయే కాక ఇరికెలను వెన్నెల దీపములను తీసికొనుట యిరుద్ధముగా నుండుననియు, మొదలయెట్లుగా తమ తీర్మానమును బార్టీ ప్రసంగించుచు ప్రస్తావించిరి.

ఈ తీర్మానమును మహమ్మదు ఈస్మాను గారు అనుమతించిరి; నారాయణస్వామి నెట్టి గారు బలపడెరి.

ఈ దీపములకు తీసికొని విషయమునకు సంబంధించిన తీర్మానమును తా మెవరికీ యెవరికీ యాకూబు హుస్సేన్ నేట్టి గారు చెప్పిరి.

అంతరిము డాక్టరు నాయుడు గారు ఇట్లు వక్కాణించిరి. భవము చేర్చునలెనది ముద్దేశముతో భూభక్తగిరించుటగాను వెన్నెలదీపములు బట్టెలునుండి తగ్గించబడినవి. ప్రజలకది కష్టకారణమైనమాట నిప్పుకమును కాని ముండుమును విద్యుద్దీపములు పెట్టెడి యుద్దేశముతో ప్రస్తుతము వెన్నెల

దీపములు నిలిపివేయఁ బడినది. ఈ దీపముల నిలుపుటవలన 8000 రూపాయలు విలువయ్యెను. బట్టెలును ముద్రలును త్రవ్వఁ ప్రత్యేకముగా తీర్మానమున ప్రకారమును, ఎక్కువవచ్చు లియుటవలన ఎక్కువ సౌకర్యములు కలయుననిన, నుదయేన ముద్రలను పరి పాలన మసాధ్యమగును. తగ్గించబడిన ఖర్చులలో వెన్నెల దీపముల ఖర్చుకంటే, వెన్నెల దీపములు నిరసయోగములు, అంకితము నధమములు.

అంకితముల దీపములను వాడప్రతివాదములు జరిగెను. 2000 దీపముల దీపములు 40 అయిదు, వానివల 9,000 రూపాయలనియె, మొత్తముమీద వానికై నెల 1-కి రూ. 2000 ఖర్చుచేయుచున్నది తెలిపిరి.

కొంతలకు తరవాత వెన్నెలను పోని దక్షిణ సముద్ర ప్రాంతమున వెన్నెల దీపములు కలిగించుచు, ప్రజలు నిరసించు స్థలములలో విద్యుద్దీపములను పెట్టక పోవుటయే కాక, ఉన్న వెన్నెల దీపములను కూడ తీసివేయుట యసమంజసము గానున్నది కే. పి. కేశికాచార్యులు గారు వ్యాఖ్యానించిరి.

మనోవిద్యారామమునందు రహదారి యధికము. అది రాత్రియందు ప్రయాణమునందు స్థలము. అక్కడ వెన్నెల దీపము ఏర్పిలు మొదటి తేదినండి నిలిపివేయఁబడుట విచారకరము. వెన్నెల దీపము తెంతయో యవయోగకరములుగానున్న స్థలముల సేకరములు గలవు. కాబట్టి యీ విషయము తీర్మానింప బడుట యవశ్యము. అని త్యాగరాజుపెట్టిగారు చెప్పిరి.

చివరకు దొరసామి మొదలియారిగారి తీర్మాన ము మోదించబడినది.

అంకితముల దీపములు.

అంగ్లో ఇండియన్ సేవ:- అంగ్లో ఇండియన్ సేవకు నొకచానిని ప్రాసించుటకై దిల్లీలోని అంగ్లో ఇండియన్ లండను విన్నటిడియను నమాజేతమై, ఢిల్లీ ఫీల్డ్ కమాండరు మొలీగారు సభాధిపత్యమున వహించిరి. సభ్యులైనంత త్వరలో నొక సభ్యులగుడ జేతులయననియె అందరను ఉద్యోగులగుటకే ప్రయత్నింపక నైపుణ్యముగా జేతులకు ఉత్సాహము జూపవలయుననియె దొరతనమువారి కోరిక ప్రకారము సభ సమాజేతము కావడినది ఏటముగారు నడిచిరి. తమ చక్రవర్తికిని తమ దేశమునకును సేవజేయు గౌరవా రందరను ఉద్యోగులైనను కాని వారైనను ఇందుజేరవచ్చునని వాదప్రసంగించిరి. సభ్యులలో ననేకులు సేవలో జేరలేనందులకు తాము విచారింపుచున్నామనియె, సేవలో జేరవారి గొప్పదనమునకు మనస్సున కుర్వాభావమున్నను వారి ఉచారబుద్ధికి సభించించుచున్నామనియె అనేకులు వైస్రాయ్ కో జేరవరని వచ్చుచున్నామనియె అభ్యుతము చెప్పిరి.

ప్రీత్తి కర్తవ్య వారాధన బహుమానము:- కూచి లేహకు మహారాజుగారి సోదరులకు ప్రీత్తి కర్తవ్య వారాధన బహుమానముగాకి యీ నెల 17 వ తేదీ రాత్రి వారిష్టకు కే. ఎల్. గుప్తగారి మూర్తి ప్రీతిని నిరసవడేదిగారి నిచ్చి వివాహము చేసిరి.

కోటాసంఘ ప్రతినిధులు లెఫ్టినెంటు గవర్నరును దర్శించు:- ప్రీతి కర్తవ్య చక్రవర్తిగారి కంటే ఆ గాఖానుగారి గౌరవించి యుండిరి. ఆ యంశము లేఖా పూర్వకముగ జాతీయలకు తెలియజేయబడ వారి ప్రతినిధులు లెఫ్టినెంటుగవర్నరు గారికి (పర్యా) తమ కృతజ్ఞతను తెలుపవచ్చిరి.

ఉగాదిపండుగ బహుమతి గోహరాన్ తీగలచీరలు

16 మూరలు మంచి సొగసునవి. రు. 2-8-0, వి. పి. చార్జీ 0-8-0

112 ఈ ప్రత్యేకముచీరలు బహు వాణ్యమైన తెల్లముల్లులతో తీగలు జేసి చుట్టురచుచున్న మైన సన్న అయకట్టి వున్నది. ఇదికట్టు కొని దానికి సొగసుగాను చూచుటకు నయముగాను యున్నది. చీరలందు మారపు, దీనిని మేలు ప్రత్యేకముగా వుగానిపండుగకు గాను రప్పించి వున్నాము. ఇది ధరించినచో దీనిని అందము ఇంతయినచెప్పవచ్చుగాను. దీనిని చూచు ప్రతివారు తెప్పించుకొనకుటలమునకు నేడుకొంగును.

1. పీఠ తెప్పించుకొనువారికి 1x జుల అడ్డగి ఇవ్వము పంకెడను రత్నంకం వెని, కి, ఇరుళ్ళప్పకొ వీధి, మదరాసు.

చంపు యత్నము
లండను ఏప్రిల్ 17:- బెర్లిన్ నగర విధియం కౌన్సిల్ ప్రావీణ్యమును అనుసరించి పిస్తోలును గాల్చును గాని గురి తిప్పించునని ఆము బెర్లిన్ నగరండ్ల వత్తివ ఎక్స్ ప్లొజి తంతి వార్తలను తెలియవచ్చుచున్నది.

ద్రెసుడనులోని మింటింగు.

లండను-ఏప్రిల్ 17:- ద్రెసుడనులో నొకమింటింగు జరిగినది. సభయందు సాంఘికవాద ప్రతినిధులు ముచ్చటించిరి. సభ యంతి కోలాహలమునుచే పోలీసువారు సభ వాపు జేసిరి. అని ఆము బెర్లిన్ నగరండ్ల నుండి నెట్టింగునూపును ప్రత్యేక తంతి వార్తవచ్చెను.

యుద్ధ తంతివార్త

సింలా, ఏప్రిల్ 18:- సింల్లా దీవియందు ఇండియానుండి రాజకీయిని కిట్టుతంతివార్త బంపెను.

మ్యాజునది పశ్చిమ భాగమున ఎవోకోరు ప్రజేతము, 804 గుట్ట, కారెట్టిను ఆదవులకై కత్తువులు ఫిరంగులు గాల్చిరి. తరానువారు 15వ తేదీ సాయంకాలమున దొమాంటు దక్షిణమున జర్మనీయులలో తలపడి కొన్ని కందకముల నాకరి మించుకొనిరి.

నెయింటు ఈలోయి యొద్దనుండు గనుల ప్రజేతము లపై జర్మనీయులు పలుసార్లు ఎరురించి తమను గట్టుబడి. వాల్టకు తరిసరమున కత్తువులు రి మండుగనులను ప్రేత్పిరిని ఆంగ్లేయులు తెలియజేసిరి.

మొర్రను ఉత్తరమున కత్తువులు మరల మట్టుడిని ప్రార్థించిరి. గాని మేమువారికిమి వేసితిమి. మిక్కిలి కట్టు బలతో పోరాడి ఉమ్మెవారు కరడెరి ఎడమకట్టుననుండి తుమ్మనేల దోలివేసిరి. ఆంగ్లేయుల నాకానిమానములు మూడు కాంప్రాంటిసోపిలనగరమున నందు మండుగుండు యంత్రాలయము, విమానశాలలపై నిన్న బొంబుల వేసివది. మరియొకటి ఏర్పియనోపిల రైలుస్టేషనుపై బొంబుల వేసి వది. అని ఉమ్మెవారు తెలియపరచిరి.

నూయెజు కాలువకు తూర్పునుండు జిఫ్ జఫాజిరిమును మట్టుడిని ఆస్ట్రేలియనునాక దాని నాక్రమించుకొనెను. ఎ దారియందుండిన కేటియాతల ఫలంక ప్రజేతముగూడ నాక్ర మించబడినది.

ప్రెలిజాండు వట్టువడుట.

వెల్ట్రాగిడు, ఏప్రిల్ 18:- ప్రెలిజాండు ఉమ్మె వారి స్వాధీనమైనది.

అంతర్జామిక వాగ్వివాదము

వాషింగుటన్ - ఏప్రిల్ 18:- ఈ యయమున కడ కటి లేఖను వెన్సిడెంటు విల్సనుగారు ముగించిరి.

అస్ట్రీయావారి సమాధాన మడుగుట.

వాషింగుటన్ ఏప్రిల్ 18 - ఇంకలేకున నాకవై నగ్ని గోళముల జేయుటకు సమాధాన మియవలయునని అమె రికా సంయుక్తరాష్ట్రములవారు అస్ట్రీయాకు తెలియపరచిరి.

గ్రీను మిక్రమండలివారి సంబంధములు

లండను ఏప్రిల్ 18 - పెర్వియావారికి సహాయము జేయుటకు ఆంగ్లేషము పంపవలెనని గ్రీనువారు తీర్మానించి నందుననే మిక్రమండలివారి సేవలు గ్రీనువారిరాజ్యమున కొంత భాగము నాక్రమించుకొనుట గ్రీనువారి వాగ్దేషియట జరిగి నది. జలాంతర్గాములవారి పడకుండ పెర్వియా గ్రీను సేవలను మిక్రమండలివారికలను గాపాడుట మిక్రమండలివారి ముఖ్య కర్తవ్యము అని ప్రజలసభలో ప్రకారము చెప్పిరి.

విల్ హెల్మున్ హే వెనులో ప్రేలుట.

కోపెహేగన, ఏప్రిల్ 18 - బూర్నెడో నిర్మాణ స్థానముల గురువారమునాడు ప్రేలుట సంభవించెను పలువురు పనిపోయిరి. అనేకులు గాయపడిరి.

మూ వాచాగారు:- వాచాగారిని మరల బొంబాయి కానన సభకు సభ్యునిగా నియోగించిరి.

ఎల్లసభకు:- కలకత్తా మెయిన్ స్ట్రీటునుండి వీరు రంగూనకువచ్చిరి. నేడు వీరు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుతో అప్ప డ బర్మాకు పోవుచును.

ఫోర్టు సెంటు జూన్ గెజెటు.
18-4-16

లోకము మునిసిపలు డిప్యూటీ మెంటు.
రావుబహదరు బ్రహ్మేశ్వరం విద్యావిరామవయ్యగారు చిత్తూరుజిల్లా బోర్డుసభ్యుగను, కాకుమాని ముప్పారెడ్డిగారు నరసారావుపేట మునిసిపలు సభ్యులుగను నియమించబడిరి. లెఫ్టినెంటు సరసయ్యగారు కడపతాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను. పి. పి. కేశరాజులు నాయుడు లి. ఏ. లి. ఎల్. గారు కడప మునిసిపలు సభ్యులుగను, కోకాబాబూరావు నాయుడుగారు బరంతురము మునిసిపలు సభ్యులుగను, పి. హెచ్ లింగరాజు ను బుద్ధి గారు శంకరాచల తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను పొట్టురి లక్ష్మయ్య పంతులుగారు చట్టి నరసింహాచార్యులుగారు గుంటూరు మునిసిపలు సభ్యులుగను, తమ్మన కృష్ణమూర్తి, తాడేపల్లి ముప్పారావు, పాల కుర్తి ముప్పారావులు గారు బందరుమునిసిపలు సభ్యులుగను, కొటికలపూడి శివరామదాసుగారు పార్వతీపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను, కె. నరసింహారావుగారు వంద్యాల తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను, కృష్ణగిరి కొడ్ల విజయరంగమునాయుడు గారు ధర్మపురి తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను, ఎలయంచి లిచెం జిపాతకాలల నదిస్సెన్ కర్తగారు నరసవట్లము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

ఒంగోలుసభ - 16వ తేదీ సాయంకాలము ఒంగోలు లోని విష్ణుదేవాలయమునం దొకసభ సాంఘిక కరవు ను బాపి రావుగారి యాధిపత్యముకీంద సమాజేత మయినది. పురజనుల యొద్దనుండి చందాల నమూనా చేయుటకు కీర్తి కేవలయన తామును కర్మీ లియను గారి భార్య పరమకు సాధ్యయినంత త్వరలో మోస్తూలు మందిరమున బసె-రంగ వరచుటకు నొక సంఘ మేర్పరచబడినది. దానికి సాంఘికకరవు ముప్పారావు గారు అధ్యక్షులుగ, బద్రిరాజు వేంకటేశ్వరులు కార్యదర్శి లుగ, చివుట్ల రాధాకృష్ణయ్య జనార్దనముగారు సభ్యులుగ యేర్పాటు చేయబడిరి.

ఆగాఖానుగారిని గౌరవించుట:- గంగూను విక్టోరియా హాల్లో నిన్నటిడియనున తప్పురమునగలమునలమున లండను ఆగాఖానుగారికి దొరతనమువారు నూతన సత్కారమును జేసి కంటుట ఒకసభ గావించి ఈ కింది తీర్మానమును తంతి. వార్తా పూర్వకముగ ఆగాఖానుగారికి కంటిరి. "సార్వభౌములు మిమ్ముల బొంబాయి రాజధానిలో నొక సాయంతరముగా నియమించినందులకు మే మహమితాంరము నొందుచున్నాము." తీర్మానము నంతక పూర్వము లెఫ్టినెంటు గవర్నరు గారి దగ్గరనుండి అభ్యుతములొక ఉత్తరము వచ్చివది. "ఆగా ఖానుగారు వాట అమూల్యమును స్వీకరించు. వారికి నూతన గౌరవము (ప్రాప్తిపక్షనే నేనొక తంతి) వార్తా నంపితిని. అయినను ఈసభ జరుగుట మా యంగీకారమువలననే యిది మియను గ్రీహాగారికి వార్తాతలయునని కోరుచున్నాను, అని ఆ యుత్తరమున శ్రీచారు వ్రాసిరి.

శ్రీరామనమి భారతమాత్రాధిపతి:- నెల్లూక తాలూకా వాట్లపూడి గ్రామమున తే 11 ని రాత్రి 7 గంటలకు విశేషానంద భాండాగారధనంబున శ్రీరామ జననోత్సవమును భారతమాత్రాధిపతియను జరిగినది. తప్పకూర్చవలయునకు మూడు దెప్పి యెనుబడిమంది ప్రేక్షకుల లభించిరి. విశ్వా రాధనమే ఈశ్వరాధిపతియని నెల్లూక బసవి వాయుకు గారును. భారతమాత్రా సేవకురుంధి నెల్లూక వేంకట్రామాచార్యు గారును పుస్తకాలయము వాని యుపయోగములను గురించి పాణికా శేషారెడ్డి గారును ఉపన్యసించిరి. ఉపన్యాసాంతమున జాతీయగీతముల వాడిరి.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY

THE VIRGIN'S KISS

OF THE BRONZE STATUE.

BY G. W. M. REYNOLDS.

IN 4 VOLS.] Post. Free [AS. 9 PER VOL.

This is the masterpiece written in the last days of the author, in which the author's ability in his descriptive skill in describing keenly and in a fluent run Human nature, Wonderful Plots, Tragical Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions, Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.

N. B.- Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH CO.,

164] Post Box 167, (A.) MARDAS.

THE GREAT WAR.

The Fall of Trezibond.

GERMAN ACTIVITY AGAINST HILL 304.

Mr. Churchill Sits on Front Opposition Bench.

SUEZ CANAL DEFENCES AND INDIAN TROOPS.

GENERAL COMPULSION: MR ASQUITH'S STATEMENT POSTPONED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Greece and the Allies. Foreign Minister's Statement.

LONDON, April 19.

In the House of Commons, Sir Edward Grey said that the steps taken by Allies in regard to Greek territory against which Greece had protested followed naturally from the decision made at Greece's request to send an expedition to help Serbia. The Allies had to take precautions to safeguard the Serbian army and Allied shipping from the menace of submarines.

Mr. Asquith's Statement Deferred.

LONDON, April 18.

Mr. Asquith has postponed his statement on recruiting which was promised for to-day. The Cabinet is doubtless awaiting further report as to means of securing the necessary men demanded by the military authorities. Differences in Cabinet regarding compulsion are not denied, but hitherto there have been no resignations. There is strong desire in all parties to preserve national unity.

Cabinet Sits for Four Hours.

LONDON, April 19.

The Cabinet sat for upwards of three hours to-day. General Robertson and the Adjutant-General attended the deliberations.

Mr. Asquith's Statement.

The House of Commons was crowded this afternoon and Mr. Winston Churchill was sitting on the front opposition bench when Mr. Asquith rose and explained the postponement of his recruiting statement. There were, he said, still outstanding some points without which the statement would be incomplete and inadequate. He hoped to deal with the whole matter to-morrow. Government promised that the House should have an opportunity to discuss the matter before adjournment. Consequently the motion for adjournment would not be taken to-day.

Leave for Soldier M. P.'s.

Mr. Asquith replying to interjections said leave for soldiers who were members of the House of Commons and who were at the front to attend the House was granted entirely by the Commander-in-chief.

Discussion on Thursday.

Mr. Asquith later agreed to the suggestion of Sir Edward Carson that discussion on recruiting should be taken on Thursday.

The Freedom of the City of London.

Confirmed on the Australian Premier.

LONDON, April 19.

The presentation of the Freedom of the City to the Australian Premier Hughes to-day was a notable occasion with all the historical stately pageant and circumstances. A guard of honour formed by Australians and the City National Guard met Mr. Hughes at Guildhall and he was then welcomed by the Mayor and the Sheriffs and given an ovation by a crowded assemblage that included Mr. Bonar Law and Mr. Chamberlain but other Minister were absent owing to the Cabinet meeting.

Mr. Hughes replying to the congratulations on the magnificent work of the Australians, said that the Empire had found its soul in the war and the dawn of a new and better days was breaking. He emphasised that if we wished to hold our Empire we must be prepared to defend it.

Statements in Parliament.

Italy and Germany.

LONDON, April 18.

In the House of Commons Lord Robert Cecil said that war had not been declared between Italy and Germany, but all commercial intercourse was forbidden by the Italian Government.

Recruiting for the Army.

Mr. Asquith announced that he hoped to deal to-morrow with the maximum number of men that could be withdrawn from industry for the army.

Pensions to Families of Indian Army Officers.

Mr. Chamberlain said that if an Indian Army officer died in consequence of wound or injury received while holding temporary rank, his family would be granted pensions appropriate to the higher rank, even though at the actual time of his death he had ceased to hold such rank.

Submarine Warfare.

Two More Vessels Sunk.

LONDON, April 18.

The British steamer "Harrovian" and the Norwegian ship "Glendoon" have been sunk.

Escape and Recapture of Enemy Prisoners.

LAHORE, April 18.

LONDON, April 17th.—Reuter's Malta correspondent states that two prisoners one an officer of the "Emden" succeeded in escaping and in seizing a boat. They were found in a state of collapse off Sicily. ("C. and M. Gazette.")

France.

GREAT ENEMY ARTILLERY ACTIVITY.

Enemy Attack in Force Repulsed.

Small Footing Gained by Enemy.

LONDON, April 18.

PARIS.—Last night's communique said:—On the left bank of the Meuse there was great enemy artillery activity against Hill 304 and our second lines. On the right bank, after intense bombardment, beginning in the morning, against our positions from the Meuse to Douaumont, the Germans at two o'clock in the afternoon launched an attack with at least two divisions on a front of four kilometres. They were repulsed by our curtain of machine gun fire, except at one point, where the enemy gained a footing in a small salient in our line south of Chauffeur Wood. The enemy suffered very heavy losses, especially west of Pepper Hill and in a ravine between Pepper Hill and Standromont Wood.

Good work of French Aeroplanes.

French aeroplanes during the night of April 16th dropped twenty-two bombs on the stations at Nantillois and Briulles, and numerous bombs on Etain and on the German bivouacs at Spincourt and elsewhere.

LONDON, April 19.

PARIS.—The Germans did not attempt any further infantry action at Verdun after the heavy losses of yesterday. The communique says that the bombardment continues north of Somme and at Camieres while East of the Meuse it is calm. It is confirmed that yesterday's attack on Douaumont was conducted with extreme violence with troops belonging to five different divisions. Fresh information shows that the enemy penetrated a first trench eastward of the salient of Chauffeur from which he was partly driven by counter-attack. A German attack in Wevre broke down.

Aeroplanes Bombardment.

Enemy aeroplanes last night bombed Belfort and three people were killed. Six others were wounded. The damage done was slight.

The British Front

Artillery and Mining Activity.

LONDON, April 18.

General Haig reports heavy shelling about Voormezele and Diaketsch and between St. Eloi and the Ypres-Commines canal. There was some artillery activity on both sides about Hebuterne between Carnoy and Somme, and also about Souchez and Meux-les-Mines. Mining activity is reported from the Hohenzollern sector.

Aerial Activity.

There was considerable aerial activity yesterday. One of our machines has not returned.

Russia.

Fall of Trebizond.

LONDON, April 19. PETROGRAD.—Trebizond has fallen.

Russian Advance to Trebizond.

A Village Captured.

LONDON, April 18.

PETROGRAD.—A communique says that the Russians have occupied the village of Arseukelessi, twelve miles east of Trebizond.

Work of Russian Aeroplanes.

LAHORE, April 18.

LONDON, April 17th.—A Russian official statement says:—Our aeroplanes dropped 50 bombs on the stations at Zuczka and northern Czernowitz and returned undamaged. ("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

EGYPT.

Indian Troops. Waiting for the Enemy.

LONDON, April 18.

Reuter's special correspondent with the headquarters in Egypt says that the extreme right of a long line of the canal defences is held by Indian troops, some of whom have been 15 months in Egypt waiting for the enemy who will not come. But the men are cheerful and lively and ready for anything. The Bikaner Camelry have the best of it. Mounted on their huge tireless beasts, they are lords of the desert wherever they travel. They cover ten miles an hour doing adventurous patrol work. The Indian garrison at the rocky oasis of Gebelmurr has in three months by hard work made the fortress capable of withstanding an army. Ainmussa is reputed to be a most pleasant station on the whole front, with palm-trees, wells and dwelling-houses. The occupants, although they would welcome a change of scene and activity, are exceedingly cheerful. Indian soldiers hear Indian songs on the gramophone, and the officers arrange football matches and play golf on a nightmare of a course.

Germany.

Attempted Assassination.

LAHORE, April 18.

LONDON, April 17th.—An "Exchange" telegram from Amsterdam says that a woman fired two revolver shots at Herr Hibnecht (Liebknecht) in a Berlin street, but missed him. ("C. and M. Gazette.")

A Tumultuous Meeting.

LAHORE, April 18.

LONDON, April 17th.—A "Central News" telegram from Amsterdam says that a meeting at Dresden, at which socialist deputies spoke concerning the new taxes, was so tumultuous that the police closed it. ("C. and M. Gazette.")

A Great Explosion.

LONDON, April 19.

COPENHAGEN.—Great explosion occurred at Wilhelms-haven at new torpedo works on Friday. Numbers were killed and wounded.

United States.

Final Note to Germany Completed.

LONDON, April 19.

WASHINGTON.—President Wilson has completed what is intended to be the final note to Germany in the submarine controversy.

Austria Asked to Explain.

LONDON, April 19.

United States has asked Austria for an explanation of the shelling of the "Imperator".

Control of Packing Products.

LONDON, April 19.

After prolonged negotiations, Britain has reached a settlement with the great American packing houses, whereby Britain will regulate the entire shipments of all packing products to neutral countries during the war.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

Anglo-Indian Recruiting Campaign. A Delhi Meeting.

DELHI, April 18.

A meeting of the Anglo-Indians of Delhi was held yesterday evening at the Town Hall to raise an Anglo-Indian force. The Hon'ble Mr. Hailey, Chief Commissioner, Delhi, presided. Among those present were:—Mr. G. F. Montmorency, Colonel A. C. Beadon and the Hon'ble Mr. J. H. Abbott. Mr. Abbott after explaining the object of the meeting pointed out how in the British Isles men of good social positions drawing large salaries had joined as private. He asked his audience to give up the notion of joining as officers and follow the example of their British brethren by joining as privates. The speaker had been asked by the Government to raise the force. What reply would be given by his listeners. There they would give the reply and he had every confidence that it would be such that would keep up the honour of the community. Mr. Abbott concluded by repeating that the scheme was not for the unemployed nor for those who sought an earning, but for those who were prepared to serve their King and Country.

Mr. Norton.

Mr. T. C. Norton, the next speaker, after giving a short history of the movement regarding the Anglo-Indian force, pointed out that the present scheme was a call to arms. The Empire was attacked by a powerful enemy and it was the duty of everyman to go and assist the Empire to crush him. The speaker concluded by calling on his audience to come and render the aid which was needed. Mr. Glassup the recruiting agent for the Punjab and N. W. P., then exhorted the audience to come forward and join the force as common privates. At the conclusion of Mr. Glassup's speech, eleven young men signed their names as recruits.

TELEGRAMS.

The Hon'ble Mr. Hailey said that it had given him much pleasure to be present at the meeting for it must be a pleasure to everybody to attend at a recruiting meeting. There were many there whom circumstances had prevented from taking a share in fighting, who would envy the Anglo-Indian community the opportunity now offered to them but while envying them they would give them their fullest sympathy and assistance. He concluded by expressing his satisfaction at the success which attended that meeting and the hope it gave for future enlistment from the community. Mr. Abbott proposed a vote of thanks to the chair which was responded to by enthusiastic cheers.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 18.

The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French report that west of the Meuse the enemy bombarded the sector at Avoucourt, Hill 304 and Caurettes wood. The French on the evening of the 15th vigorously attacked the Germans south of Douaumont and occupied some trenches.

The British report repulse of several small German bombing attacks against the craters at St. Eloi. The enemy exploded five mines near Hulluch.

The Russian report that the enemy north of Morgon resumed offensive, but was repulsed by the artillery. The Russian after desperate fighting drove the Turks from the position west bank of Karadere, 16 miles east of Tribesond. Three British naval aeroplanes dropped bombs on a powder factory and on aeroplane hanger at Constantinople, and another one dropped bombs on the Adrianople railway station.

The Australian Column attacked and occupied the Turkish camp at Jijfafa, east of Suez Canal, and the Katia Oasis was also occupied.

Calcutta.

The Oran Unrest.

Planters Association's Chairman's Letter.

CALCUTTA, April 19.

Mr. W. Lancelot Travers, Chairman, the Doonars Planters Association writes a long letter to the Press dealing with the Oran unrest in Doonars and traversing the statements of the Bishop of Chota Nagpur and a Doonars Missionary that German machinations were not at the bottom of it. In the course of his letter he writes:—

"I state emphatically the facts and information before me make it clear, that the position of affairs before the Poojahs was most serious. Further it is still serious for the movement is not yet dead. It is clear that very many meetings have been taking place. How many of these meetings were seditious or the extent of the sedition, is not known for the majority of the people withhold information. It cannot be doubted however that many of these meetings were seditious for oaths were sworn to by their gods and by the German Emperor and the German cause has been prayed for. Certain information was received that the Oraons in some places contemplated arising at the Poojahs being maddened by superstitious, freedom and drink. The consequences could only have been most serious. For Mr. Milne to declare that there are no grounds for the belief that there is any unrest is to state that the action of my Committee was unnecessary and unreasonable. On several gardens there have been most serious and extensive excitement. On one, to which probably Mr. Milne refers the coolies all refused to work because they said that shortly the country would be taken over by the Germans whose orders they awaited. The Oraons refused to take orders from a Britisher for this reason. There is at present very little proof whether introduction was made by Christians or non-Christians. Unrest is associated with a tribal desire to raise the position of Oraon and to expel evil spirits from among them. It is probable therefore that Christians are excluded from this movement. That the movement in Chota Nagpur was due from its inception to the machinations of the Lutheran ministers among their convents, there can be but little doubt. A picture of the German Emperor enthroned between two Hindu Gods is stated by one Sirdar to have been passed round his garden from hand to hand. The Oraons state that they have been promised land in Nagpur their ancient home on condition that they held the German. If they do not help the Germans they will be claim by them on their arrival. Poojah has been done to German Raj. The Oraons contrary to their usual practice attend these meetings armed with axes, bows, arrows and other weapons. All these are facts given to managers by Oraon Sirdar and others.

Uraon Immigrant Labourers Sentenced.

JALPAIGURI, April 18.

In connection with the unrest among Uraon immigrant labourers in Doonars the Special Tribunal to-day passed sentence on seven accused, one being acquitted and six receiving three years rigorous imprisonment each.

Prince Victor Narain Married.

CALCUTTA, April 19.

Prince Victor Narain of Cooh Behar, brother of the present Maharaja, was married last night to Srimoti Nrupama a daughter of Mr. K. L. Gupta, a Barrister practising at Hosangabad.

A Young Moslem Girl.

Passes the Cambridge Senior Examination.

CALCUTTA, April 19.

Amongst the successful candidates at the last Cambridge senior local examination is Begum Sultan, eldest daughter of the Editor of "Hablu Matin". She is the first Muslim girl to pass this examination and is only 14 years of age, and she has never been in any school, but was educated exclusively at home in strict purdah. Her subjects were English, French, Music, arithmetic, Geography, physical geography, physiology and hygiene. The girl is also fully conversant with Urdu language and is proficient in Persian.

TELEGRAMS.

Rs. 1,00,700 for War Relief by Planters.

CALCUTTA, April 19.

Up to the March last Assam planters have subscribed Rs. 1,00,700 to the War Relief Fund. They have now resolved that a monthly sum of £ 150 subscribed to date to the Belgian Relief Fund should cease, and that this amount should be forwarded monthly to the Red Cross Fund Mesopotamia until the donations amounted to £1,680, the sum being subscribed to date to the Belgian Relief Fund.

United Provinces.

The Postman Murder Case.

BENARES, April 18.

In the Post peon murder case the accused who made the statement to the Police is not Paresch Chandra Baral but Pareth Chandra Bose, a resident of the village Chandsi in the district of Barisal. He was a dealer in jute seeds here.

Maharajah's Mint House given for an Hospital.

BENARES, April 20.

His Highness the Maharaja Prabhu Narayan Singh, G. C. I. E., of Benares, has generously offered his mint house to be converted into a hospital for wounded British soldiers. It has an accommodation for 150 beds. All the expenses for the upkeep of the hospital will be borne by H. H. the Maharaja. His Excellency the Viceroy has gratefully accepted the offer.

Punjab.

A Widows' Home and an Orphanage

to be Started.

LAHORE, April 20.

At a recent meeting of certain leading Hindu gentlemen of Lahore held at Dr. Nihal Chand Sakri's house, under the Presidentship of Mr. Duni Chand, Barrister-at-Law and Municipal Commissioner, it was unanimously resolved to open a widows' home and orphanage for girls in the capital of the province. A sub-committee was forthwith appointed to draft rules and regulations for the management and control of the home, for the approval of the General Committee.

Burma.

The Aga Khan Congratulated.

RANGOON, April 18.

At a public meeting, this evening of the Moslems of Rangoon, at the Victoria Hall, it Mr. A. K. A. S. Jamal presiding, was resolved to send to H. H. the Aga Khan the following telegram:—This public meeting of the Moslems of Rangoon offer your Highness hearty congratulations on the honour conferred upon you by H. M. the King Emperor as a Chief of the Bombay Presidency. Before the resolution was passed a letter was read from the Lieutenant-Governor to the President in which his honour stated that H. H. the Aga Khan was an old and valued friend of his and though His Honour has already telegraphed to him direct His Honour should like the President to know that the meeting had His Honour's cordial approval.

A Debutation of Khojas.

His Honour the Lieutenant-Governor of Burma received a deputation of the Khoja Community, who had to come to thank His Honour for the congratulatory letter received by them in regard to the recent conferment of honour on H. H. the Aga Khan by His Majesty the King Emperor.

The Earl of Suffolk arrived at Rangoon by the Calcutta Mail steamer and will accompany the Lieutenant Governor to Upper Burma at 9 a. m. to-day.

Bombay.

Another Public Meeting of Parsis.

Rowdies Condemned.

BOMBAY, April 18.

Another enthusiastic meeting of the Parsis was held this evening at the Excelsior Theatre and was attended by over three thousand Parsi ladies and gentlemen. Sir Dinshaw Petit, Baronet, presided. The Chairman in the course of his speech dwelt at length on the controversy about the right of convening a meeting of Parsi Anjuman and said that as the head of the community it was perfectly constitutional on the part of Sir Jamsetjee to convene the meeting.

Mr. H. A. Wadiya moved the first resolution expressing the sense of indignation at the rowdy conduct of a number of Parsis at the meeting of the 9th instant. Another resolution was moved by Sir Dorab J. Tata placing on record the deep sense of appreciation and admiration of the firmness and public spirit with which Sir Jamsetjee Jijiboy performed his duty as head of the community in connection with the Anjuman meeting convened by him on the 9th April in memory of Sir Pherozeshaw Mehta and assuring Sir Jamsetjee Jijiboy of the community's confidence in him. Many leading Parsi gentlemen took part in the proceedings of the meeting.

Mr. Watcha Re-Elected to the Legislative Council.

BOMBAY, April 18.

At a special meeting of the Bombay Municipal Corporation Mr. D. E. Watcha was unanimously collected the Corporation Representative on the Bombay Legislative Council.

Bombay Port Trusts' Revenue.

BOMBAY, April 18.

At the meeting of the Trustees of Port of Bombay on the 18th instant the following note on revenue receipts for the year ended the 31st March 1916 was submitted. The actual receipts for 1915-16 (including

TELEGRAMS.

pilotage but exclusive of surtax) amounted to Rs. 1,18,23,000 and exceeded the receipts of the previous year by Rs. 15,49,000. This excess is mainly due to the revenue of Rs. 9,97,000 derived from the first full year's working of the Port Trust railway and to the increase of Rs. 5,48,000 in wet docks. Revenue receipts from properties, interest and miscellaneous and pilotage also slightly exceeded those of the previous year, while there was a small decrease in revenue from dry docks and Post Department.

South India.

Prize-Winners.

COONOR, April 18.

At the function of commission-giving to Cadets at Wellington Gymnasium this noon there were present General Sir Arthur Phayre, Colonel Bainbridge, Major Nagle, Colonel and Mrs. Babington, Colonel and Mrs. Cornwall, Mrs. Himphry, Rev. and Mrs. Padfield, Rev. and Mrs. Proctor, and others. Colonel Stockley and the Staff of the College took their seats behind Sir Arthur Phayre.

Colonel Stockley announced that out of 82 students who underwent training 80 were selected, and 75 of them will be posted to Infantry and five to Cavalry.

Colonel Stockley regretted that prizes for successful Cadets who passed in different tests had not arrived from England, and these would be despatched to them. The names of the prize-winners were called out, and General Sir Arthur Phayreshook hands with each. Their names are:—

For Military Tactics—Cadet Corporal A. B. Miller.
Military Sketching—Cadet Lance Corporal R. Hailstone.
Military History—Gentleman Cadet A. C. T. Gompertz.
Military Engineer—Gentleman Cadet J. P. H. Johnstone.
Military Law—Gentleman Cadet M. C. T. Gompertz.
Musketry—Cadet Corporal Miller.

Mrs. Sarojini Naidu's Condition.

SECUNDERABAD, April 18.

Mrs. Sarojini Naidu's condition has slightly improved. Her progress is slow but not very steady.

BRIEF TELEGRAMS.

The down Punjab Mail reached Calcutta several hours late on Monday on account of a violent storm experienced between Moghulsarai and Dinapur, and other minor traffic detentions also took place.

It is understood that the Hon'ble Mr. Walkar Commissioner Nerbudda Division will officiate as Financial Commissioner, Central Provinces, vice the Hon'ble Mr. Crump proceeding on two months leave.

The Hon'ble Mr. Dixit, Barrister-at-Law has been offered and has accepted the Presidentship of the Yeotmal District Conference to be held at Yeotmal Central Provinces, on the 5th and 6th May.

The Hon'ble Mr. J. N. Abott is expected in Calcutta during the course of the present week. It is understood that Calcutta has been asked to provide from 240 to 250 recruits for the Anglo-Indian unit, and that so far approximately 200 men have volunteered and have been, on examination, found to be physically fit to take upon themselves the duties of a soldier.

LATEST TELEGRAMS.

M. Skouloudis in the Chamber wholly repudiated the statement wired to Sofia by the Bulgarian Minister concerning Russian sacks. The sacks were used by Greece. There is some talk of the Ministers recall. The Russian Council at Salonika claims to possess documentary evidence that the Greek Government sent the sacks to Bulgaria.

The "Daily News" Athens correspondent states that since the 9th February when M. Skouloudis accused the Allies of endeavouring to force Greece into abandoning her neutrality, things have gone from bad to worse. The neglect to furnish a further loan shows that Greece has passed out of the Ententes calculation, in the Balkan operation. The incident of the transport of the Serbs across Greece brings months of bickering to a climax. The Teutons say that they would regard the facilitating of such transport as an unfriendly act. Without Greek co-operating it is difficult to obtain sufficient rolling stock. A later telegram says that Greece has decided not to against but merely to lodge a protest. (Pioneer Cable).

The "Times" Petrograd correspondent says that export opinion is strengthening that there will not be long time to wait for the end of the extracts on the northern front, after which both belligerents are likely to struggle with the grimmest resolution to force a definite issue. The recent enemy activity is most notable at the Sventen Lizen sector, where they are ceaselessly seeking a weak spot. Yet it is difficult to prophesy whether the chief blow will be towards the Riga-Dvinsk sector or the Marotch lake. The lake region is glutted with German troops. It is also surmised that there are considerable reserves in the region of Shavli-Ponewiec. (Pioneer cable).

కాకినాడలోని వాణిజ్య కమిటీ: ఈ కమిటీ సభ్యులు

గృహమున వైద్యకాగ్రహమును జేయుటకు మహారాజానా రనుమతిచి ఆయంకితమున కొలవించువారికి తెలియజేసిరి. ఇటు గాయకడిని అంగై నైపుణులు చికిత్స చేయబడుదురు. 150 నుండి రోగులకు చికిత్స చేయబడు మొదలైన అనువైయంపుది వైద్యకాగ్రహము భుజ్యులంపుటకు మహారాజానానా చర్యలకు మహారాజానానా యుద్ధభారమును బాధ్యతవహించుము. కృత జ్ఞతమ బడసెను.

THE
ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

(ప్రస్తుతము మూడుమాసముల కొకవారము
ప్రకటింపబడుచున్నది.)

385 మొదటిసంచిక నిర్దేశగానున్నది.
వైద్య విద్యకు బోధించు అనేకపద్ధతుల వైద్య
కాత్తములకు గల సహజముగల పరస్పర వైషమ్యమును
భిన్నాభి ప్రాయములను పాటించక సమస్త పద్ధతుల
వైద్యకాత్తములయందు సర్వమును ఈ పత్రిక బోధిం
చును. శరీరపంచదండలి సమస్త వైద్యపద్ధతులను వానియొక్క
శుభాచరిత్రను చదువరులు ఈ పత్రికా మూలమున గ్రహిం
చగలరు. వైద్యసామాన్యము గొప్పవ్యాధులను గ్రహించి
విశ్లేషణయు మార్గములను, వైద్యనిజహామము లేకనే వైద్య
కృత్రియము లేనిజనులు సామాన్యలోకములను కుదుర్చుకొన
వార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది.
చందా సరి 1-కి 1-4-0 రూ. విడిసంచిక రు 0-6-0 రూ.

డాక్టరు కె. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి.,
(హోదాపతి) 98 అన్నాపిల్లవీధి చుట్టూను

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయువలెనన్న "ఇంగ్లీషు
బాయిలరు కామ్రోజిఫ్"ను యువయో
గింపవలయును. దానినువయోగించిన బాయి
లర్లు త్రుళ్ళు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా
లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లస్టేట్సుకు
చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న
గొట్టములనున్న త్రుళ్ళు పట్టకుండగను
సృష్టముగా నుంచును. ఈ కామ్రోజిఫ్
యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి
బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు
క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి
యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్లకే
ప్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 22-8-0.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు

389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తపాలపెట్టె నెం 553 రు మదరాసు

(వై కామ్రోజిఫ్ గోదానపట్టు ఈ పత్రిక
పేరుకుడ సుదాహరింప గోరయన్నాను.)

ఆయుర్వేదమందు మిక్కిలి

యువయోగ కరమైన గ్రంథము.

ఆయుర్వేదీయ యాషధములయొక్క శాస్త్రా
క్ర ఉపయోగ విధానమును, ఔషధములయొక్క
వర్ణికయు నుండును.

1. రోగవిశేషము.
2. ఆహారవిధములు, ఇతర విషయములు
3. విషములు వానివైషమ్యములు
4. సంస్కృతపదములు గలిగి ననాటికలకు పరిచయ
లాటిన పదములు గలిగిన చిన్ని భాషామంజరి.
5. హైందవ ఆంగ్లేయ తూనికల తారతమ్యము.

జెమ్మిస్టెజి XII ఎం. ఓ. 228 పుటలు. వెల 0 ౬-0

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే
జరుపవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిలో ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

నిరుద్ధ భారతము

పంచములను గురించిన పెద్దగ్రంథము ౦-౮-౦
భీష్మ ని చ రి త్ర ౦-౧౨-౦
చమత్కార చంద్రిక ౦-౧౦-౦
పుష్ప వేణి నాటకము ౦-౧౦-౦
వీరమతి ౦-౧౦-౦
బాలవితంతు విలాపము ౦-౪-౦
సరస రసాయనము ౦-౪-౦
రాజలేఖ (నవల) ౦-3-౦
లలిత (నవల) ౦-3-౦
మంగిపూడి పేంకటశర్మ
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు
ముతుకూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల జాన్తి
గాను, తక్కువగానుపోవుట, కునుమరోగము, సంతాపీనత,
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, సూతికావారము, కీళ్లనొప్పులు,
అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధు
లను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ
ప్రణములు, ముఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట
మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని
మఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

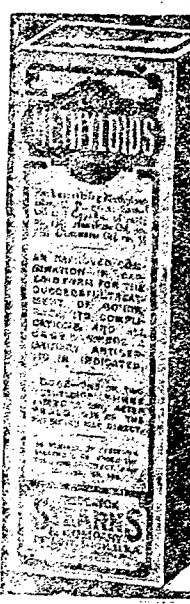
పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అర్క

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
9, బందరువీధి, మద్రాసు.
ప్రాంతి: సికింద్రాబాదు & నెల్లూరు.

శ్రీమదాంధ్ర బంహండ పురాణం

[వ ద్య కా వ్య ము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పంచనాది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయ
ముల పెట్టి పరిణామముల బొందిందో మనుజులస్థితి మొదలు
నెట్లుండే? కులధేదములేకలిగి? ధర్మము తప్పుడెట్లు మార్పు
నొందే? ఆధారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది.
పరశురామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రను
లింపు జక్కగ పరిశీలములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచర్యస్థితిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి శరీరపలచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథమువై మంచియుల్లిపామును నిచ్చియున్నాడు. శైలిమిగుల
శుభము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి నిందు క్యాటికా
లై ండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు. వెల 4-0-0 అర్క
త్రమప్రతి 5-0-0 కచ్చులు కే.తే. వలయువారి తిరునామాకు
ప్రాయశ్చయ్యను. 26
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, మున్సిపల్ లైబ్రరీలు, కడప.

METHYLOIDS
తెగరోగముల వైత్ర
జమే పనిచేసి, సంపూర్ణ
ముగా గుణమిచ్చును.
ఇక ఒక్కసారి చేసికొనుట
కంటే ఎది మంచిది. నొప్పి
గాని మూత్రకృచ్ఛియును
గాని గలిగింపదు. రసకసు
క్రమముగా తగ్గించును.
నిరుద్ధమైనది. ముఖ
ముగా గోంపో నగును.
పుచ్చుకొనుటకు హితవుగ
నందును. నీ కు తక్కువ
దొరకును.

Zymole Trokeys
“ఎంటి సెప్టిక్ ట్రోట్ ప్రేప్రెల్సు”
గోంతుకలో కలుగుచుండు సాధారణ
రోగములను వృద్ధులవాళ్ళములలో గలుగు
సాధారణ తొందరలును, అనగా దగ్గులు,
నస, పిల్లి కూతలు మున్నగునవి చక్కగా
మార్చుబడును.
క్యానకోకమును కుభ్రీపరచును. మిఠ
కావలసివచ్చును
జిమోల్ ట్రోకోస్
కొరకు మందు లంగళ్లలో అడుగుడు.

DIRECT IMPORTERS.
అనేక వి. పి. కంపెనీలవారు వాచ్చు
ధరలకు ప్రకటించియున్న యీ దిగువ
వివరించిన కేబుల్ యోగములు మిక్కిలి
తక్కువ ధరలకు విక్రయింపబడును.
1 నిష్టం రాస్కోపు రు. 1-14-0
2 బెనులీరు 2-4-0
3 డిటో గన్ లైప్ 2-8-0
4 లైల్స్ రెగులేటరు 2-10-0
5 మనిక్యు చిన్నగడియారం
6 టోటో సహా 4-8-0
7 డిటో పెండి 6-0-0
అడన్:- గౌతా అందు కో
6, చలన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు

ARMS & AMUNITION.
తుపాకులు, తుపాకి మందు,
కేపు, రవలు మొదలగునవన్ని
సారాయములు, స్పిరిట్సు
నానావిధోపయోగవస్తువులు
మావద్ద దొరకును
ఎస్. పి. సారధి అందుకో
౧౮౧ చైనాబజారు రోడ్డు
280 మదరాసు
ఆంధ్రుడ వనివించుకొమ్ము
వలెకన్నరాదికి మీ స్నేహితులకు బహుమతి పంపనా?
జీవచరిత్రకంటే మంచిపుస్తక మేమున్నది? ఆందులో శత్రుల
పోరాటములు, ప్రేమ, ప్రాణమెట్లుపుట్టు. జంతువులు భాం
దసములు, మొదలగు మనోహర విషయములుగలవు. అందరకు
సర్దుగును. వెల అర్ధరూపాయయే.
The city Book Stall Cocanada కు వాగిసి
కొనును. 415

మీ కవనరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని కనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుకవాసములు వంపులు వంపులుగ వంచబడిన కేకులు కొదమములుగా నున్నట్టి ఇనుప కట్టములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సంబంధముల నెఱవేరినాలోచింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

దిలాసము:—

ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్
తపాలపెట్టె నెం 553 రు,
389 మదరాసు.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

తల వ్యర్థము:

జుల వ్యర్థము:

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

ప్రతివారము వేలకునేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.12-0.0.
తలనొప్పులనూర్చును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును,
చాళ్ళపువ్వుల వ్యాధిని నూర్చును. పొట్లలోగొట్టును
వడమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
సునాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గుణమును గలిగించును.
ప్రతిఇంట నుండదగిన చపుకయైన వైద్యసహాయము.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1.0-0

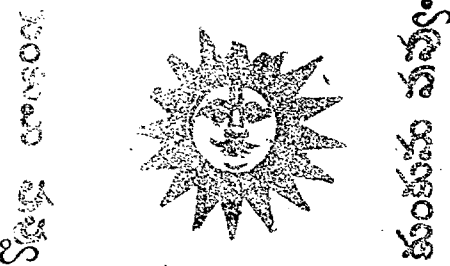
ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరఫరాత్వము: కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము సుఖరొగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

అమృతాంజనము డిపో, 7, లెబువెట్టిపేథి మదరాసు.

వైద్యవిద్య

దీనియందు మెండు వైద్యబోధన నిండియున్నది. 144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్షణలేకగొప్పజ్ఞుల భర్తలు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుండేట్టి ప్రీతికొనటకు నిష్ఠములేదా? లేదే ఒక పుస్తకమునకు ప్రాచీనము. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188 20, చీనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

వ్యవస్థమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కెట్లోనుండి గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొకల/రెన2 ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మింగ్విధి, బాంబాయి.

వృషంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
శ్రేణిసులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2.0-0 లంచుకూలి లేదు. ప్రవేశ దుస్తులు లేదు.
నిర్దమమున సంచికలు పి. పి. గా వంపుచును.
జలయవారు:— వ్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాంపిధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

కావలయును

చంద్రికా కేశనువాసిని, తేలు మందు కొనువారలు.
కేశనువాసిని వెల సీసా 1-కి రు 0.12-0.0. తేలుమందు వెల సీసా 1-కి రు 0.12-0.0. కేశనువాసిని త్రైముయొక్క పాళిక స్వయంక మెచ్చి మెనుకవిట్టకాంసిలకు ఏ. ఆర్. వాస్తి, సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక మొసగి యున్నారు. తేలుమందు గుణమియినచో సామ్యువాసను చేయబడును. ఏ తెట్టవ మంచి కమిషనువలనను. ఒకసారి పరీక్షించి చూచినచో మీకే తెలియును. అనేక యోగ్యతాపత్రములు తెలిపి యివ్వబడినవి. 410
చంద్రికాప్రొద్దు: ప్రొద్దుటూరు. మదరాసు ప్రెస్ డెస్క్

254

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్లవర్ణము, అతిస్థూత్రము, హింబి మిక్కిలిబలమును ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, యోవనభూషణము, సంతానప్రాప్తిని, సరములవలత్వమును కలిగించు పరప్రసాదకు, 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కు. డబ్బీ రు. 1.0-0 అయ్యున్నది సమాజ్, పొంపూరు, నుంటూరు జిల్లా.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, బాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనదని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రിയ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితకస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రు 30-0-0
అమృతాంజనముడిపో 6, లెబువెట్టిపేథి, మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వడుపుటకు, వాటిని నానబెడు నుండు తరీఫీయందు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు వడుచునో తెలియజేయుటకు యేదోచునుచేయునో అని చెడి కొయినపుడు స్వల్పముగానేయు రీతీయలను యాచుంకముల కల్గి అభ్యాసపుస్తకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ పోల్టె చేర్చించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారిగద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి కంపెనీను, యంబెలట్ ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు మే వెల 15 లేదా 20 ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు ఏప్రిల్ 31 వ తేది గాని అంతకు ముందుగాని ధరభాన్తులు చేసేకోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు లా వొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్

288 24 జనరల్ పీటర్స్ రోడ్డు
మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడంపునభ్యాసము ఏ పోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాఠశాల విద్యార్థులకు ఈ పాఠశాలవనతియు, భోజనాదికములు ఏ ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివెలప్రథమము క్లాసు ప్రారంభమగును. తయారైన వైద్యకరికి శిష్యాత్వమువలనను. స్వల్ప సంఖ్యయే దీక్షికోనబడును. ఈ పాఠశాలలో వ్రాసికొనవలెను.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్వలనుభవించుటకు స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను ఆనుసరించుటవలననే కల్గునున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి తరీఫీ సాఫ్యమును దృఢగాత్రమును అయ్యున్నట్టిది ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరించిన వెదము. మొటనే వ్రాసుడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశ్చేకర్ గోవిందజీ,
అరంకన్ గ్రామ బౌద్ధభాషయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
367] నూతన కోమలసంహారి బేగంసాహిసాహి

MAHARAJA SOAP
దేహమందలి యే భాగమున నుండు రోమములనే కాని ఈ నూతన రోమహరి సోపు ఓకొకరి భుజయోగించినయెడల రోమములను నుద్రముగ పోగొట్టును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంకును కాంతికి చేతులుపుచేయక రోమములనుపోగొట్టునోకే.
ఇది ఒక పే. వెల 3 పిల్లలు వెట్టె 1-0.0-0. వి. భుక్తు 4 అ. ఆర్. వి. కండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరపేథి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర పంచన బాగవతము

పటములను జేర్చి మృదుమధుర శైలిని శీర్షిచ ప్రామాణ్యమును ప్రకటించుచున్నట్లే సంస్కృతమునందు వ్యాస పోర్తి కమైన శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తేటగా నీటుగులుచు శైలిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందు గల విశేషములను ఆయాసలములందు జేర్చిచియున్నాము. భాగవతోత్తములందును ఆకరాచిత్యమును చూపి చందాదారులుగా జేరవలెనని కోరుచున్నాము.
శ్రీభాగవతము వచనము-పృథకుభాగము, కాలికోటైండు 100
పృథకు, శ్రీకృష్ణసన్నిధింధములు. చందాదారులకు
డిల్ కో. భా. శ్రీకృష్ణ, చతుర్థ స్కంధములవేరి 140
డిల్ కో. శ్రీకృష్ణభాగము, చతుర్థ, పంచమ స్కంధములు 140
డిల్ కో. చతుర్థభాగము, షష్ఠ, సప్తమ స్కంధములు 140
డిల్ కో. పంచమభాగము అష్టమ, నవమ స్కంధములు 100
డిల్ కో. అఱవభాగము దశమస్కంధము పూర్వభాగము 140
ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్స్ కో,
ఆనందా ముద్రాలయధానికారులు, ముద్రాసు.

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0.12-0
ఇది మనోహరీతముజేయు విద్యార్థులు, పీడల ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి నుభవిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చుచు అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.